

Hortzak Zaintzeko Zerbitzu Komunitarioa

HAURREN HORTZAK ZAINTEKO PROGRAMA

PADI - 2019

**EAEko haurren hortzak zaintzeari buruzko
118/1990 Dekretuaren garapenaren urteko txostena**

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

OSASUN SAILA
DEPARTAMENTO DE SALUD

AURKIBIDEA

	Orrialdea
SARRERA	2
2018KO EKITALDIKO EMAITZAK	
Erabilera	5
Maiztasuna	9
Hortzak zaintzea	11
Fakturazioa	16
EAE-KO HAURREN HORTZ-OSASUNA	18
Azterketa epidemiologikoak (1988 / 1998 / 2008 / 2018)	
EGOERAREN ANALISIA	22
ONDORIOAK	24
ERANSKINAK.	
I. eranskina. Erabilera lurralde historikoaren arabera	25
II. eranskina. Erabilera udalerriaren arabera	26

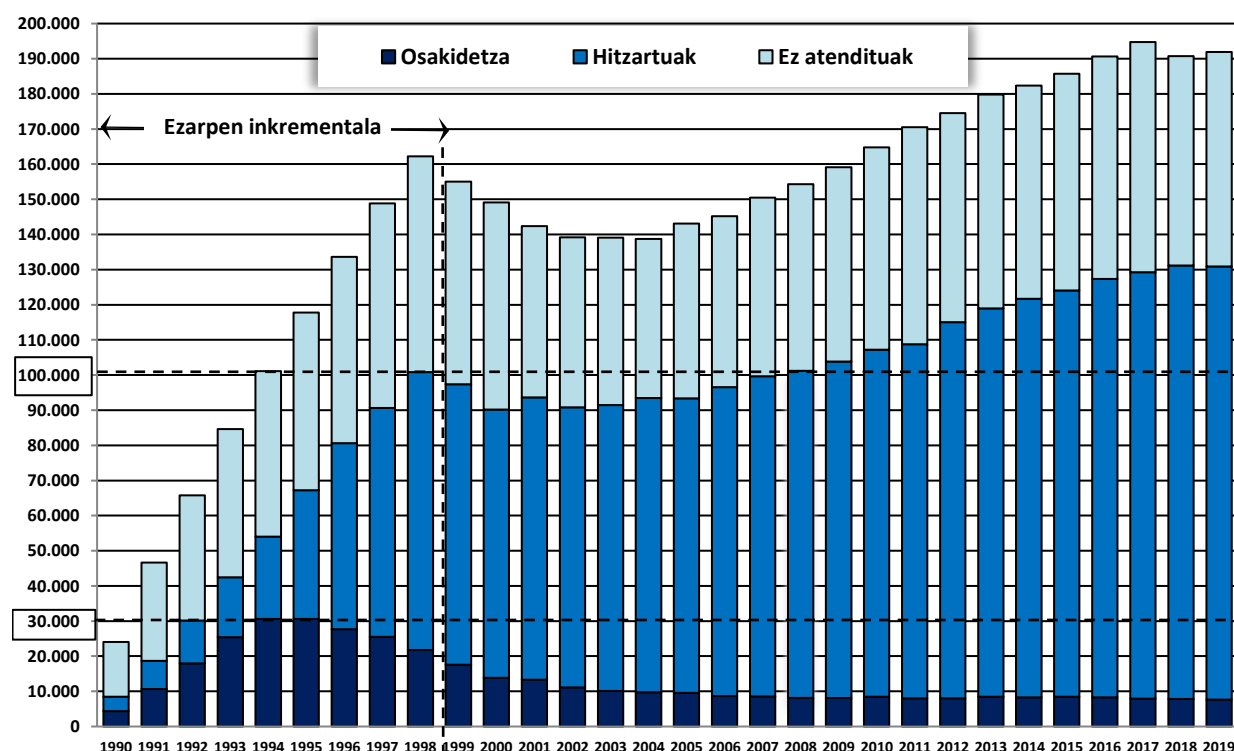
SARRERA.

Eusko Jaurlaritzak 1980ko hamarkadaren amaieran hasi zuen hortz-osasuneko politikak haurren hortzak zaintzeko sistema bat sortzea barne hartzen zuen, eta horren helburua zen hortz iraunkorrak ateratzeko eta heltzeko adinetan haurrok behar dituzten zainketak bermatzea, txantxarraren prebalentzia murriztea eta heldutasunean hortz-osasun eta osasun orokor hobea izateko aukera ematea.

EAEko haurren hortzak zaintzeari buruzko 118/1990 Dekretua argitaratzeak bere funtzio estrategikoa nabarmentzen du, eta Haurren Hortzak Zaintzeko Programa (PADI) hortzak zaintzeko oinarritzko eta kalitatezko sistema unibertsal gisa definitzen du. Sistema horrek hortzak behar bezala zaintzea ziurtatzen die urtero EAEn bizi diren eta 7 eta 15 urte artean dituzten haur guztiei. Osasun Sailaren aurrekontuaren kontura finantzatzen da, eta Osakidetza-ren dentisten eta sektore pribatuan hitzartutako en talde handi baten bidez gauzatzen da.

2019ko ekitaldian, 30 urte bete dira PADI garatzen hasi zela; hots, Eusko Jaurlaritzak, apirilaren 24ko 118/1990 Dekretuaren bidez, haurren hortzak zaintzeko sistema. 1. irudian, aldi honetan arreta jaso duten haurren kopurua grafikoki ikus daiteke.

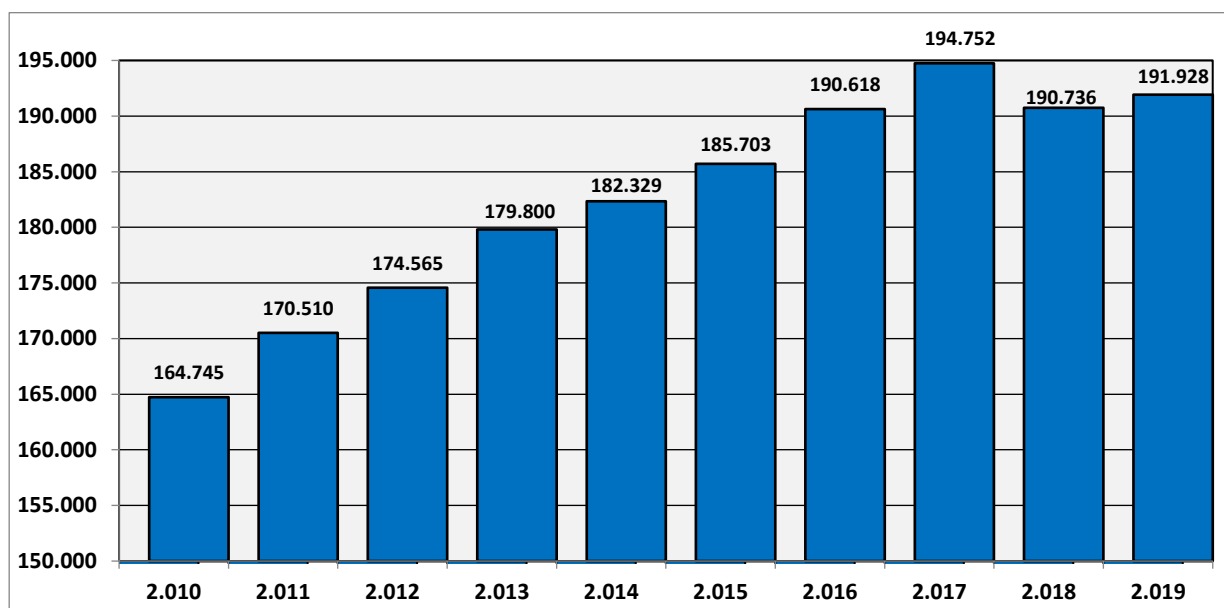
1. irudia: PADIren ezarpen inkrementala eta garapena 1990-2019 aldian.

1988an, azterketa epidemiologikoak erakutsi zuen 14 urteko haurren % 82k txantxarrak zituztela, batez beste lau, eta erdiak baino gehiago tratatu gabeak. Lesio konplexuak zituztenei –batez beste zortzi gainazal– betirako eragingo zien, oro har, helduen hortzen osasunean. Osakidetza-n haurren hortzetako arreta bermatuta ez zegoenez, batez ere familiarik behartsuenei gehiago kostatzen zitzairen haurren hortzak zaintzea.

Egoera horri erantzuteko, Osasun Sailak haurren hortz-osasuna esku hartzeko eremu lehentasunezkoztat jo zuen eta, beste neurri batzuen artean, hauek bultzatu zituen: batetik, ura fluorizatze eskema (49/1988 Dekretua) ezartzea –biztanleriaren % 78 hartzen du orain dela hiru hamarkadatik hona– eta, bestetik, hortzak zaintzeko kalitatezko sistema bat garatzea, haurrei hortz iraunkorrak ateratzeko eta atera ondoren heltzeko aldiari aldizkako arreta egokia ziurtatzeko. Osasun-politika horren helburua haurrek hortz osasuntsuak izatea da.

2. irudia: PADIn parte hartzeko eskubidea duten haurren kopuruaren bilakaera.

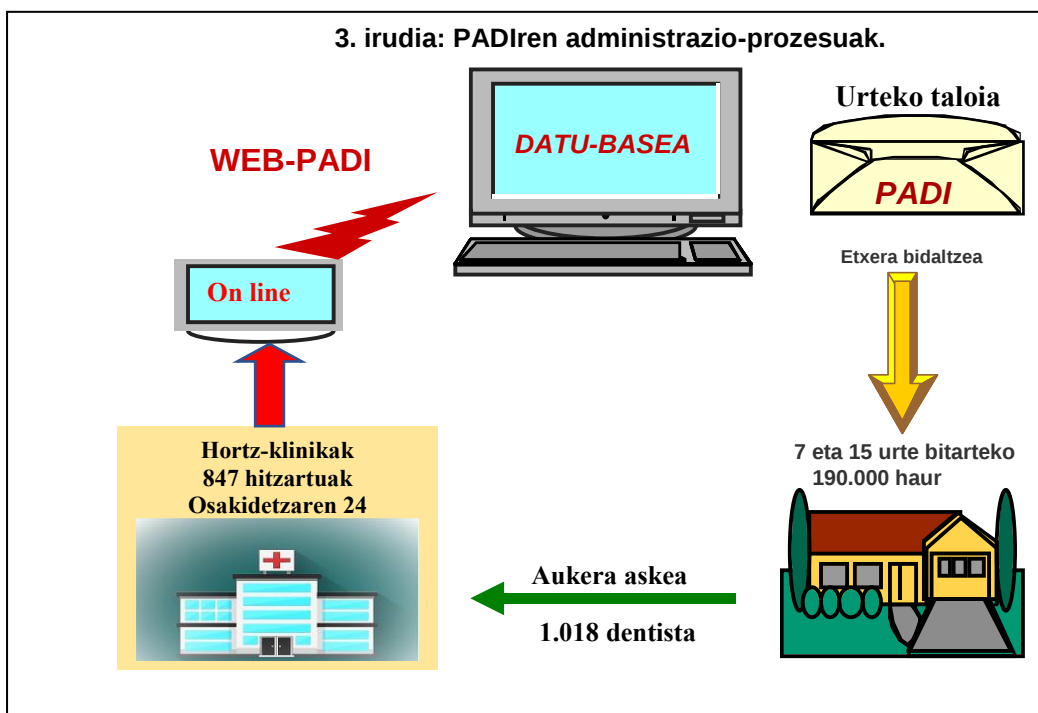
Bariazio demografikoek, funtsean aurreko urteetan izandako jaiotza-kopuruak, zehazten dute 7 eta 15 urte bitarteko zenbat haurrek duten PADIn parte hartzeko eskubidea hurrengo ekitaldietan. 2. irudian, gorako joera ikusten da. 2005ean hasi zen (ikusi 1. irudia) eta gaur egun arte jarraitu du; nolana ere, 2018an, xede-biztanleria Euskal Estatistika Erakundearen datuetan oinarrituta zenbatu da (*Eustat, 2018ko urtarrila*). Bada, prestazioa jasotzeko eskubidea duten EAEko eskola-umeen zifra zuzendu egin da; izan ere, aipatu ekitaldira arte, adin horiei zegozkien osasun-txartel indibidualen kopuruaren arabera bakarrik zenbatzen ziren.

Aurreko urteetan, 7 urteko kohortearen haur-kopurua (sarrerako kohortea) handiagoa izan da 15 urteko kohortearena (irteerako kohortea) baino. Ondorioz, PADIn parte hartzeko eskubidea duen biztanleriaren bolumen osoari begiratuta, 27.183 haur gehiago izan ziren 2019an, 2010an baino. 2018ko ekitalditik aurrera hazkuntzarako joera moderatu egin da: 1.000 haur urteko inguru, eta baliteke hurrengo urteetan haur-kopurua pixkanaka murriztea, sarrerako kohortetako biztanleria 15 urte betetzen dituzten irteerako kohortetakoena baino txikiagoa baita (Eustat: EAEko biztanleria, lurralde-eremu, jaiotza-urte, sexu eta aldiaren arabera. 2019ko urtarrila).

PADIn urtero sartzen den xede-biztanleriak programa erabiltzen duten haurren kopurua zehazten du, eta sistemak ekitaldi bakoitzean dituen kostu ekonomikoetan eragin zuzena dauka.

Asistentzia-zerbitzuak:

Hortz-asistentzia Osakidetza profesionalak eta hitzartutako profesional pribatuek osatzen duten familiako dentisten fakultatibo-talde handi batek ematen du, eta PADI erabili ahal izatea eta onartzea bermatzen dute. Osakidetza Hartzak Zaintzeko Zerbitzu Komunitarioa 1990ean diseinatu zen, eta etengabe erabiltzen eta optimizatzen diren administrazio-prozesuak kudeatzen ditu.

- Osasun Sailak gaitutako 997 dentista 847 hitzartutako klinikatan.
- Osakidetza 21 dentista 25 osasun-zentrotan ematen dute arreta.
- Kontsulta duten udalerriak: 102, EAEko udalerri guztien (251) % 41.

Urte hauetan, eraginkorrak izan dira, zainketa egokiak sustatzeko, batetik haurrak artatzeko protokolo klinikoak eta, bestetik, hitzartutako dentisten emandako asistentzia kapitazio bidez ordaintzeko sistema.

Emandako arretaren ondorioz –prebentzioa du oinarri eta behar diren tratamendu konpontzaileak aplikatzen ditu–, nabarmen hobetu da gure haur eta gazteen hortz-osasuna. 2018ko azterketa epidemiologikoak agertzen duenez, 14 urteko haurren % 74k ez dute txantzarrik. Adin horretan, 0,56 txantzar izaten dituzte batez beste, eta gainazal kaltetuen batezbestekoa 0,9koa da.

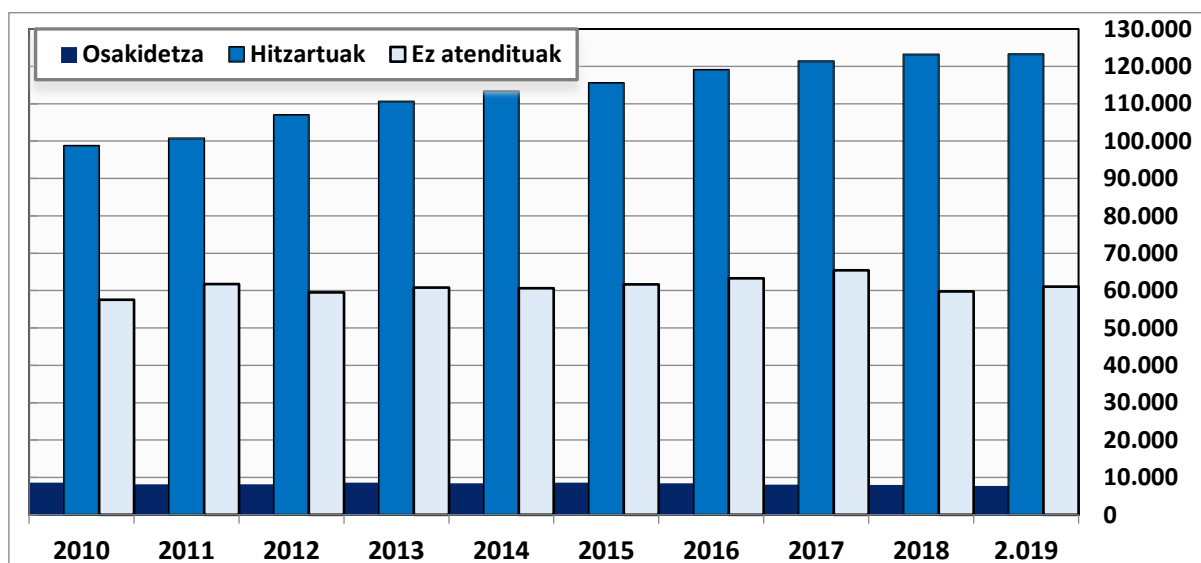
PADIk osasun-erantzutza bikainak lortu ditu eta horri nabarmen laguntzen diote ura fluorizatze eskema eta hortzak garbitzeko ohitura oro har hobetu izanak. Dena dela, ez dugu ahaztu behar aipatu 2018ko azterketa horrek ere agertzen duela 10 txantzar-lesiotik 3 tratamendu konpontzaile jaso gabe daudela 12 eta 14 urterekin.

2019KO EKITALDIKO EMAITZAK.

1. – Erabilera.

4. irudiak grafiko eta zenbaki bidez erakusten du PADI nola erabili zen 2019an, erabilitako asistentzia-sarearen arabera, bai eta 2010az geroztik izandako bilakaera ere. 2019an, 7 eta 15 urte bitarteko 190.736 ume bizi ziren EAEn. Horietatik **130.886** artatuak izan ziren PADiko kontsultetan.

4. irudia: PADIn artatutako haur kopurua, urtearen eta asistentzia-sarearen arabera.

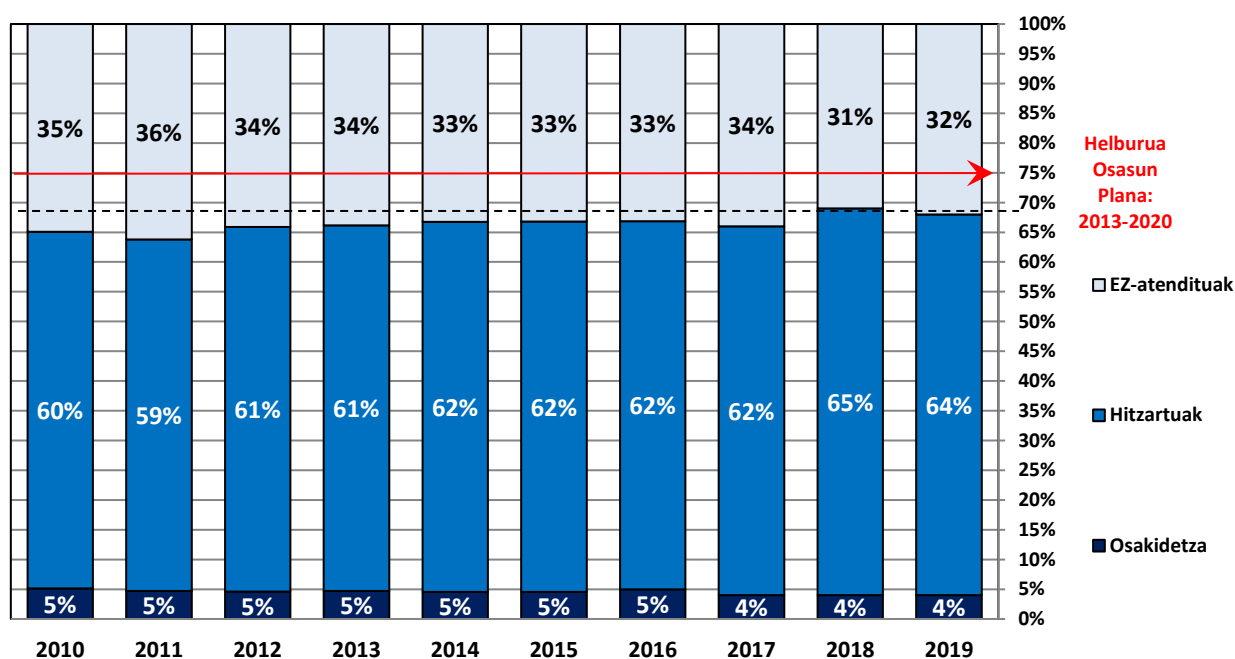
Ekitaldia >	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2.019
Osakidetza	8.467	8.041	8.023	8.436	8.271	8.474	8.330	7.959	7.853	7.627
Hitzartuak	98.740	100.760	106.985	110.545	113.424	115.551	119.016	121.331	123.130	123.259
Ez atendituak	57.538	61.709	59.557	60.819	60.634	61.678	63.272	65.462	59.753	61.042
Biztanleria	164.745	170.510	174.565	179.800	182.329	185.703	190.618	194.752	190.736	191.928

2010tik 2019ra, handitu egin da PADIn artatzen dituzten haurren kopurua: 107.207 ziren 2010ko ekitaldian eta 130.886, berriz, 2019koan. Artatutako haurren kopurua handitu egin da (23.679 gehiago), 24.519 haur gehiago artatu dituztelako hitzartutako asistentzian. Aldi berean, 840 haur gutxiago artatu dituzte Osakidetza bidezko baliabideekin. Bestalde, 61.042 haur ez zituzten artatu 2019an.

5. irudian, PADIren 2019ko erabilera ehunekoa (kuota) ikus daiteke, bai eta 2010az geroztik izandako bilakaera ere, erabilitako asistentzia-sarearen arabera (Osakidetza edo hitzartua).

2019an, asistentziarako eskubidea duten 100 haurretik 64 hitzartutako dentistek artatu zituzten, 4 Osakidetza dentistek eta 32 PADIren arreta jaso gabe gelditu ziren.

5. irudia: Artatutako haurren ehunekoa, urtearen eta asistentzia-sarearen arabera.

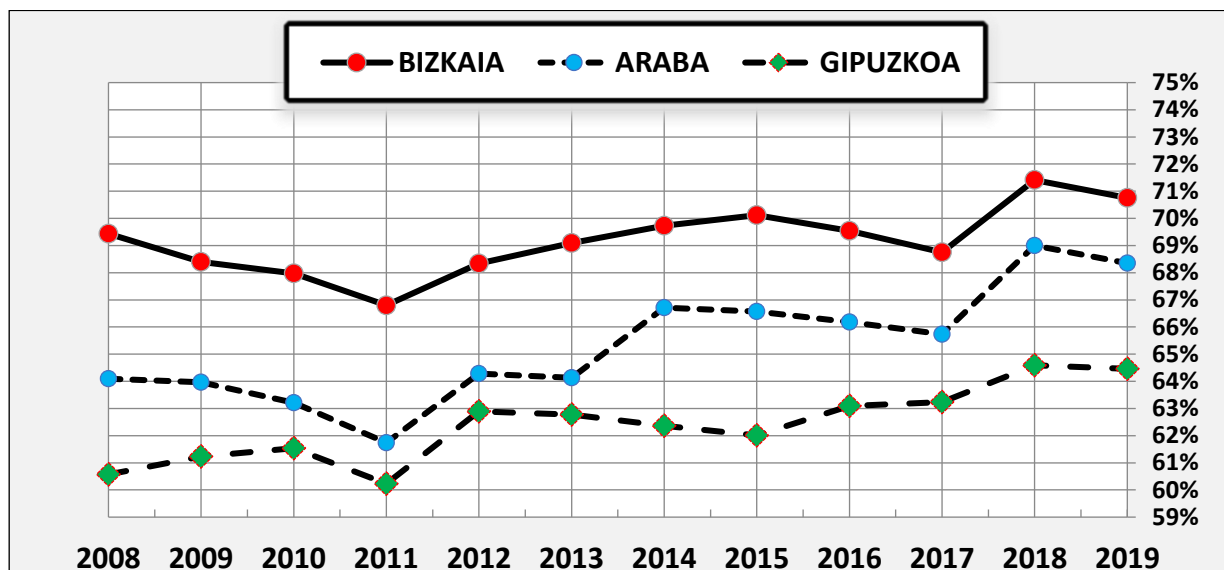

Ekitaldia	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Osakidetza	5%	5%	5%	5%	5%	5%	4%	4%	4%	4%
Hitzartuak	60%	59%	61%	61%	62%	62%	62%	62%	65%	64%
EZ- artatuak	35%	36%	34%	34%	33%	33%	33%	34%	31%	32%
% Artatuak	65,07%	63,81%	65,88%	66,17%	66,74%	66,79%	66,81%	66,39%	68,67%	68,20%

Aztertutako aldia Osakidetzak artatutako haurren ehunekoaren jaitsiera (% 5etik % 4ra jaitsi da) hitzartutako dentisten sareak konpentsatzen du; izan ere, 2019an, aldiaren hasieran baino 4 puntu gehiagoko kuota du.

Deskribatutako aldia, 3 haurretik 2k erabili zuten PADI urtero. Urteotako bilakaerak egonkortasun-ildo bat islatzen du, eta % 68ari eusteko joera azken 2 urteetan.

6.irudia: PADIren estaldura-ehunekoaren bilakaera,lurralde historikoaren arabera.

Ekitaldia >	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ARABA	63,21%	61,74%	64,28%	64,13%	66,71%	66,57%	66,18%	65,73%	69,00%	68,35%
GIPUZKOA	61,54%	60,23%	62,89%	62,78%	62,36%	62,01%	63,09%	63,23%	64,59%	64,46%
BIZKAIA	67,97%	66,80%	68,33%	69,09%	69,73%	70,12%	69,54%	68,75%	71,41%	70,75%
E.A.E.	65,07%	63,81%	65,88%	66,17%	66,74%	66,79%	66,81%	66,39%	68,67%	68,20%

2019an, leunki gutxitu egin da estaldura hiru lurraldeetan. Aztertutako aldian, hiru lurraldeen arteko diferentziala egonkor mantendu da: beti ere estaldura altuena Bizkaikoa izanik eta, aldiz, baxuena Gipuzkoa-koa.

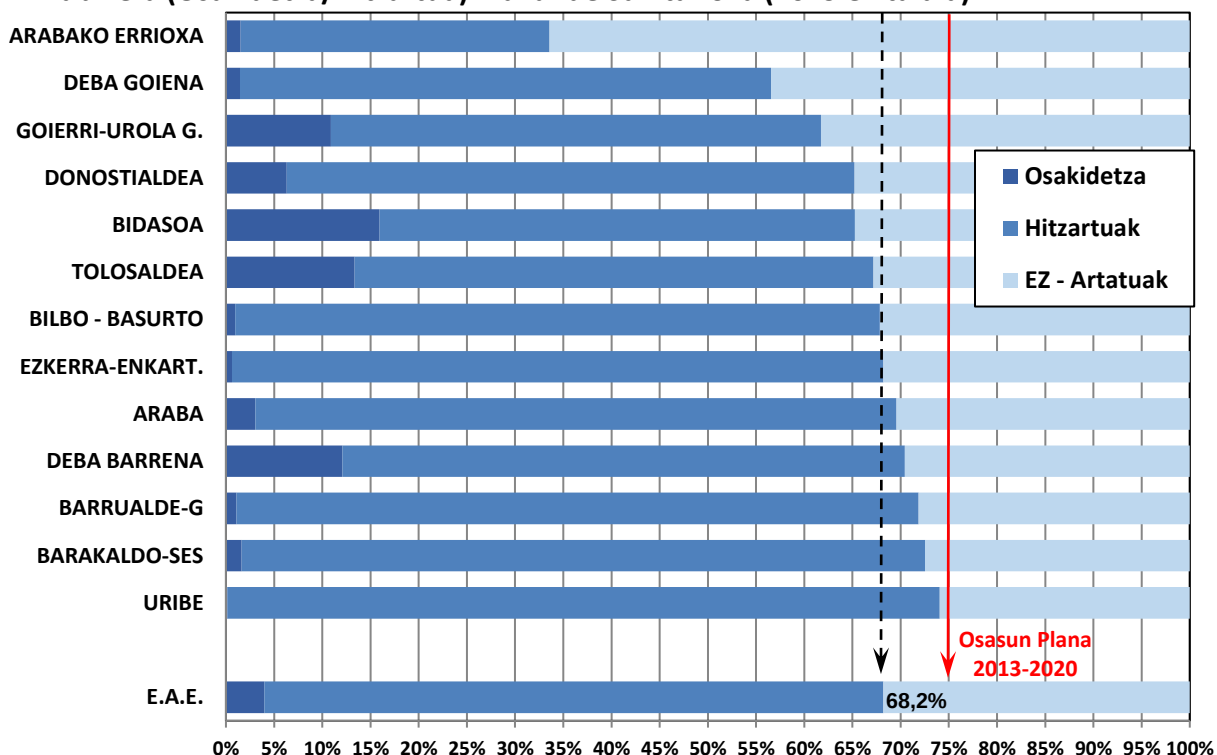
I. eta II. taulek erakusten dute 2019an Osakidetza osasun-asistentzia egituratu zuten zerbitzu-erakundeetako bakoitzeko 7 eta 15 urte bitarteko haurrek nola erabili zuten PADI. Datuek asistentzia-sarearen (Osakidetza edo hitzartua) arabera erabilera erakusten dute.

I. taula: Osakidetza/Hitzartua banaketa portzentuala zerbitzu-erakundeen arabera, artatutako guztiekiko.

	ERAKUNDE SANITARIOA	OSAKIDETZA	HITZARTUA	PADI
1	BIDASOA	24,40%	75,60%	100%
2	TOLOSALDEA	19,87%	80,13%	100%
3	GOIERRI-AU	17,65%	82,35%	100%
4	DEBA BARRENA	17,16%	82,84%	100%
5	DONOSTIALDEA	9,68%	90,32%	100%
6	ARABAKO ERRIOKA	4,56%	95,44%	100%
7	ARABA	4,37%	95,63%	100%
8	DEBA GOIENA	2,58%	97,42%	100%
9	BARAKALDO-SES	2,23%	97,77%	100%
10	BARRUALDE-GALDAKAO	1,51%	98,49%	100%
11	BILBO-BASURTO	1,43%	98,57%	100%
12	EZKERRALDE-ENKARTERRI	0,93%	99,07%	100%
13	URIBE	0,20%	99,80%	100%
	E.A.E.	5,83%	94,17%	100%

II. taula: PADIren erabilera 2019an, asistentzia-sarearen arabera.

	ERAKUNDE SANITARIOA	BIZTANLERIA	OSAKIDETZA	HITZARTUA	PADI	EHUNEKOA
1	URIBE	19.962	30	14.754	14.784	74,06%
2	BARAKALDO-SES	10.198	165	7.232	7.397	72,53%
3	OBARRUALDE-GALDAKAO	27.659	301	19.573	19.874	71,85%
4	DEBABA BARRENA	6.669	806	3.892	4.698	70,45%
5	ARABA	25.694	782	17.098	17.880	69,59%
6	EZKERRALDEA-ENKARTERRI	13.215	84	8.928	9.012	68,20%
7	BILBO-BASURTO	25.867	251	17.297	17.548	67,84%
8	TOLOSALDEA	6.638	886	3.573	4.459	67,17%
9	BIDASOA	7.097	1.130	3.501	4.631	65,25%
10	DONOSTIALDEA	31.492	1.989	18.549	20.538	65,22%
11	GOIERRI-UROLA GOIENA	10.039	1.094	5.103	6.197	61,73%
12	DEBA GOIENA	6.025	88	3.319	3.407	56,55%
13	ARABAKO ERRIOXA	1.373	21	440	461	33,58%
	E.A.E.	191.928	7.627	123.259	130.886	68,20%

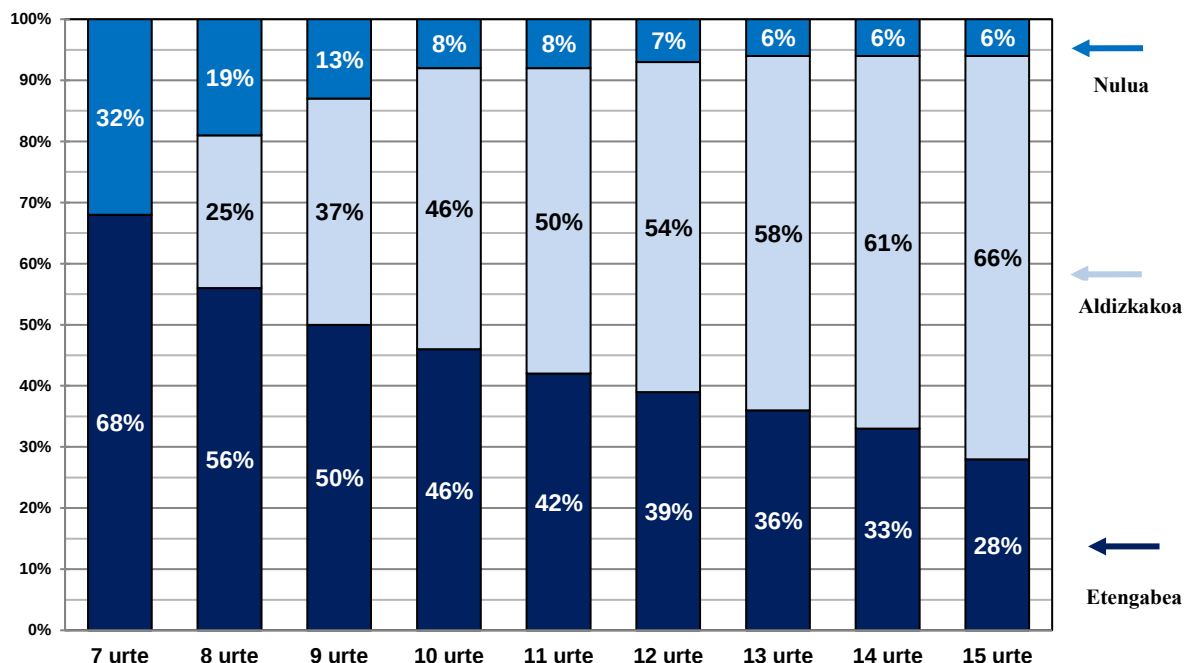
7. Erabilera (Osakidetza/Hitzartua) Erakunde Sanitarioka (2019 ekitaldia)

2019an, zerbitzu-erakunde guztietan gailendu zen hitzartutako asistentzia, Osakidetza baliabideekin ematen denaren aurretik. PADIren arretaren % 94 hitzartutako dentistek eman zuten. Gehien erabiltzen diren Osakidetza kontsultak Gipuzkoakoak dira, Debagoienan izan ezik. Bizkaiko eta Arabako hortz-kontsulta publikoek ez dute beren eremuetako erabiltzaileen % 5 ere artatzen. ESI batek ere ez zuen lortu % 75era iristea; alegia, 2013-2020 aldirako Osasun Planeko PADIren urteko estalduraren helburua.

2. – Maiztasuna.

Haurrek, 9 ekitalditan, asistentziarako eskubidea duten adin-tartean (7 eta 15 urte), honela sailkatzen da erabilera-eredua (maiztasuna): «etengabea», haurrak PADI erabiltzen du barne dagoen ekitaldi guztietan; «nulua», haurrak ez du inoiz PADI erabili; eta «aldizkakoa», haurrak eskubidea duen 9 ekitaldietako batean edo batzuetan erabili du, baina ez guztietan.

8. irudia: Maiztasuna 2019an. Erabilera aldaerak kohorteka

Irteerako kohortean (15 urtekoena), 2019an, laurden bat baino gehiago (% 28) estalduraren 9 ekitaldietako bakoitzean joan zen PADIko dentistengana.

2019an, 15 urteko haurren % 94k gutxienez behin erabili dute PADI 7 urtetatik. Horien batezbestekoa (erabilera etengabea gehi aldizkakoa) 6,4 ekitaldikoa izan zen, 9tik.

III. taula: Maiztasuna 2019an. Erabilera etengabea, aldizkakoa eta nulua, kohorteka.

ADINA	Biztanleria	Etengabea	Aldizkoa	Nulua
15 urte	21.071	6.012	13.804	1.255
14 urte	20.871	6.979	12.645	1.247
13 urte	21.083	7.589	12.121	1.373
12 urte	21.330	8.261	11.625	1.444
11 urte	22.038	9.164	11.120	1.754
10 urte	21.402	9.688	9.576	2.138
9 urte	21.790	10.953	7.914	2.923
8 urte	21.494	12.066	5.450	3.978
7 urte	20.849	14.078	0	6.771

IV. taulan kohorte bakoitzaren erabilera deskribatzen da aztertutako epean, eta ikusten da nola sistemaren erabilera gutxitzen den haurren adina gora doan heinean. Kasu guztietan, gutxiago erabiltzen dute programa 15 urtekoek 7 urtekoek baino.

IV. taula: 2010tik 2019rako aldian barne dauden kohorteen erabileraren bilakaera.

Ekitaldiak >	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kohort. 1995 >	59,04									
Kohort. 1996 >	61,55	57,64								
Kohort. 1997 >	64,11	60,91	60,74							
Kohort. 1998 >	65,24	62,65	62,55	60,45						
Kohort. 1999 >	67,46	65,14	64,52	62,71	61,51					
Kohort. 2000 >	67,05	65,57	66,61	64,65	64,12	61,70				
Kohort. 2001 >	67,19	66,24	67,55	66,90	65,76	64,74	62,88			
Kohort. 2002 >	67,09	65,71	68,18	68,66	67,64	66,82	65,39	63,40		
Kohort. 2003 >	65,61	65,68	67,70	68,44	68,73	68,03	66,55	64,27	63,35	
Kohort. 2004 >		63,56	67,26	67,38	68,90	68,55	67,92	66,41	65,81	62,97
Kohort. 2005 >			66,61	68,48	68,11	69,05	68,87	67,78	67,93	65,89
Kohort. 2006 >				66,71	68,43	68,11	68,77	68,35	69,77	67,81
Kohort. 2007 >					66,59	67,75	68,10	69,02	71,15	69,65
Kohort. 2008 >						65,69	68,25	67,72	71,15	70,58
Kohort. 2009 >							64,11	64,70	70,50	70,21
Kohort. 2010 >								65,54	70,32	69,32
Kohort. 2011 >									67,75	69,55
Kohort. 2012 >										67,53
PADI >	65,07	63,81	65,88	66,17	66,74	66,79	66,81	66,39	68,67	68,20

Irteerako kohorteen estaldura-ehunekoa handitu egin da deskribatutako aldian, eta egonkorra da sarre-rako kohortean.

10-11 urte artean, PADI erabiltzeko joera handiagoa dago; alegia, hortzak ordeztzeko bigarren etaparen hasieratik gertu dagoen adinean. 12 urtetik aurrera, urteko azterketara joateko joera berriro pixka bat jaisten dela ikusten da.

Adin nagusiagoko kohorteetan PADI gutxiago erabiltzeak 12 eta 14 urteetan tratatu ez diren lesioen ehu-neko esanguratsu batek jarraitzea azalduko luke. Hori horrela, 10 hortz lesionatutik 3k konpondu gabe jarraitzen dutela ikusten da azterketa epidemiologikoetan (20. orria).

3. – Hortzak zaintzea.

PADIren protokolo klinikoetan dator behin-behineko hortzetan txantxarra izan duten haur guztiei hagin iraunkorretan fisura-ixtekoak jarri behar zaizkiela. Halaber, arrazoi mediko, biologiko edo soziala dela eta, arrisku-taldean sartzen diren haurrei fisura-ixtekoak jartzen zaizkie gainazal oklusaletan edo mastekatzegainazaletan, prebentzio-neurri gisa.

Emandako asistentziaren barruan daude, halaber, kaltetutako hortz iraunkorretan behar diren prozedura konpontzaileak. V. eta VI. tauletan, asistentziaren bolumen globala eta 100 haurreko irudikatzen duen profila agertzen dira.

V. taulan, kapitazio bidezko ordainketan sartzen den asistentzia orokorra irudikatzen da:

V. taula: PADIren asistentzia orokorra 2019an.

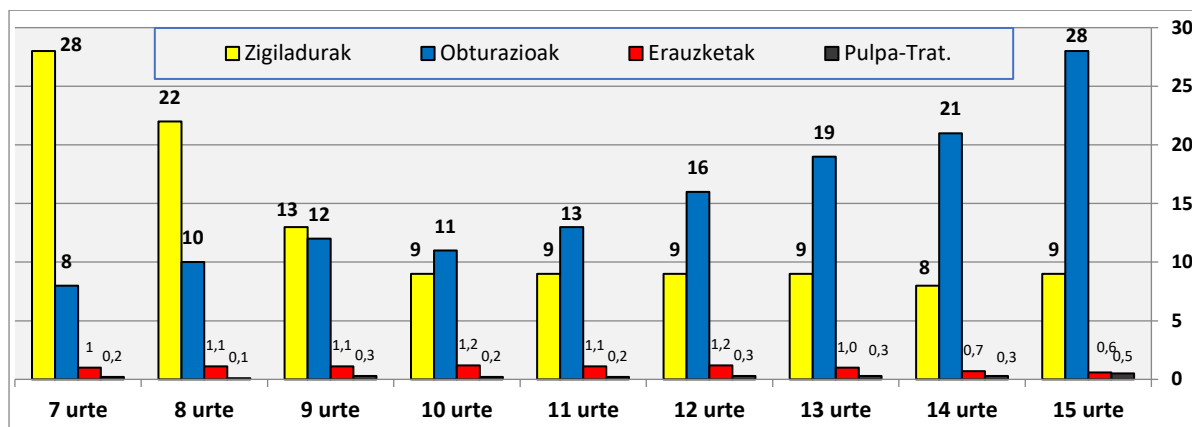
PADI - 2019	GUZTIRA	PROFILA %
Azterketak	130.886	100,00
Fisura ixtekoak	16.876	12,89
Garbiketak	16.345	12,49
Obturazioak	19.865	15,18
Erauzketak	1.302	0,99
Pulpa-Trat.	330	0,25

VI. taulan, traumatismoen edo malformazioen ondorioz ebakortzetan behar den asistentzia osagarria jasotzen da.

VI. taula: PADIren asistentzia osagarria 2019an.

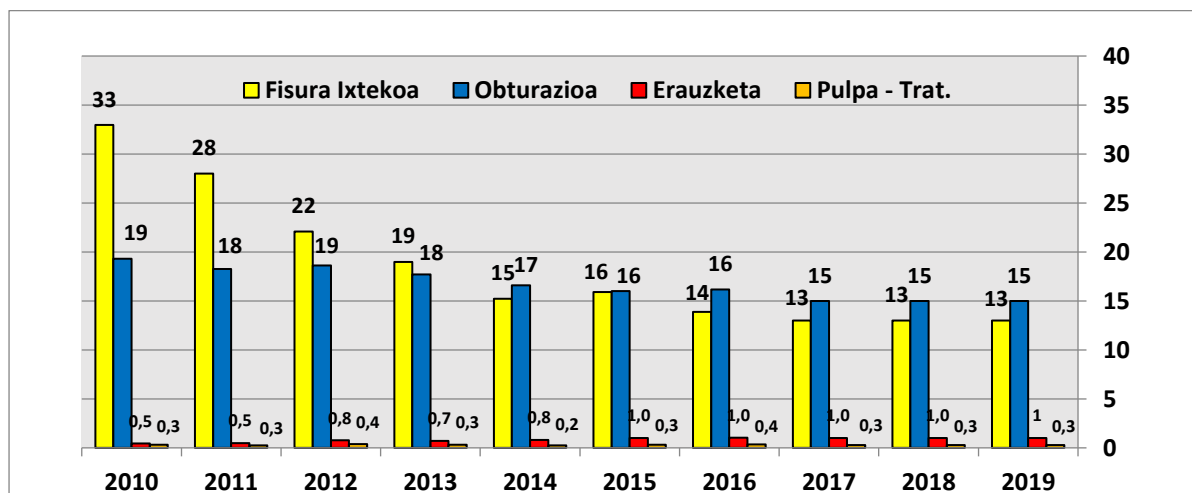
PADI - 2019	GUZTIRA	PROFILA %
Asistentzia gehigarria (umeak)	1.558	1,19
Obturazioak	612	0,47
Berreraiketak	1.382	1,06
Apiko-formazioak	28	0,01
Endodontziak	134	0,10
Koroak	22	0,02
Erauzketak	24	0,02
Espazio-mantentzailea	7	0,01

9. eta 10. irudietan, dela Osakidetzako fakultatiboek dela hitzartutako dentistek 2019an emandako asistentzia orokorraren profila eta bilakaera azaltzen dira.

9. irudia: 2019an emandako asistentzia orokorra 100 hurreko, adinaren arabera.

Adina>	7 urte	8 urte	9 urte	10 urte	11 urte	12 urte	13 urte	14 urte	15 urte	Guztira
Kohorteak >	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	PADI
Azterketak	14.080	14.949	15.104	15.026	15.554	14.856	14.297	13.751	13.269	130.886
Ixtekoak	3.888	3.273	2.023	1.393	1.392	1.276	1.325	1.163	1.143	16.876
Obturazioak	1.059	1.569	1.741	1.719	2.087	2.412	2.710	2.857	3.711	19.865
Erauzketak	137	162	161	182	172	177	141	95	75	1.302
Pulpa-Tratam.	27	14	40	23	26	47	47	36	70	330

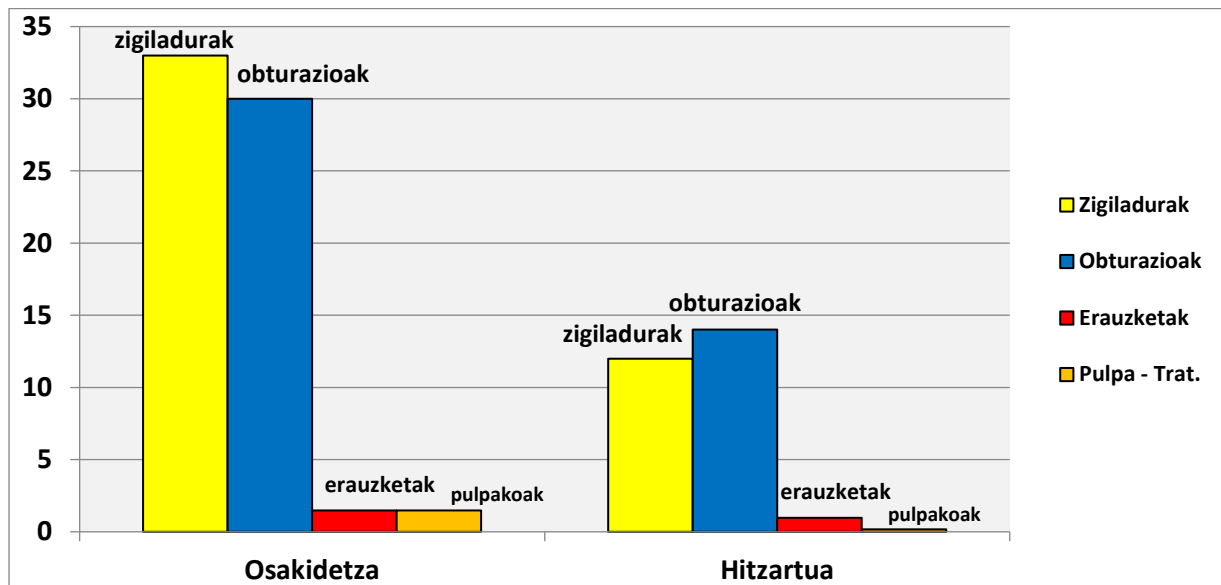
PADIren protokolo klinikoetan datorren ereduaren arabera eman zaio kohorte bakoitzari asistentzia orokorra, eta adin txikiek jaso dituzte fisura-ixteko gehien buxaduren gainean. Adinean aurrera egin ahala, ixtekoa/obturazioa erlazioa alderantzikatu egiten da. Gainera, hortz-haginak ateratzeko eta hortzaren pulpa-tratamenduak edo endodontziak egiteko oso behar txikia dago adin guztietan.

10. irudia: 100 hurreko emandako asistentzia orokorraren bilakaera 2010-2019aldian.

Ekitaldia >	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Azterketak	107.207	108.801	115.008	118.981	121.695	124.025	127.346	129.290	130.983	130.886
Fisura ixtekoa	35.325	30.459	25.410	22.600	18.539	19.368	17.689	17.260	16.375	16.876
Obturazioak	20.697	19.862	21.402	21.062	20.185	20.210	20.590	19.999	20.220	19.865
Erauzketak	493	541	894	853	995	1.227	1.302	1.367	1.371	1.302
Pulpa - Trat.	340	292	430	394	299	372	460	366	355	330

2010-2019 aldian, beheko joera izan dute ekitaldi bakoitzean emandako asistentzia orokorraren bolumen osoak eta profilak; nabarmen behera egin ere fisura-ixtekoetan eta zertxobait obturazioetan. 2019an PADIn emandako asistentzia orokorraren profilak aurreko ekitaldietan izandako bilakaera bera jarraitzen du, eta aldea dago Osakidetza sarearen eta hitzartutako kontsulten profilen artean (11. irudia):

11. irudia: 2019an emandako asistentzia orokorra, asistentzia-sarearen arabera.

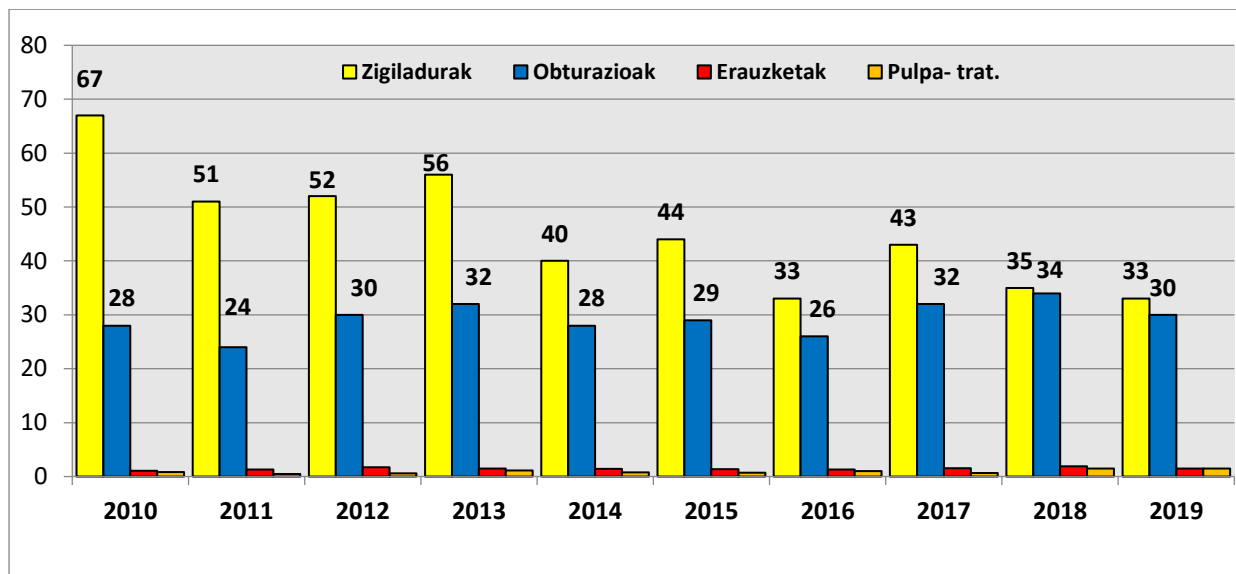

PADI - 2019	Osakidetza	Hitzartuta	GUZTIRA
Azterketak	7.627	123.259	130.886
Fisura ixtekoa	2.479 (32,50%)	14.397 (11,68%)	16.876 (12,89%)
Obturazioak	2.270 (29,76%)	17.595 (14,27%)	19.865 (15,18%)
Erauzketak	112 (1,47%)	1.190 (0,97%)	1.302 (0,99%)
Pulpa – Trat,	112 (1,47%)	218 (0,18%)	330 (0,25%)

12. eta 13. irudietan, Osakidetza kontsulta publikoetan eta hitzartutako kliniketan, hurrenez hurren, emandako asistentzia orokorraren bilakaera azaltzen da.

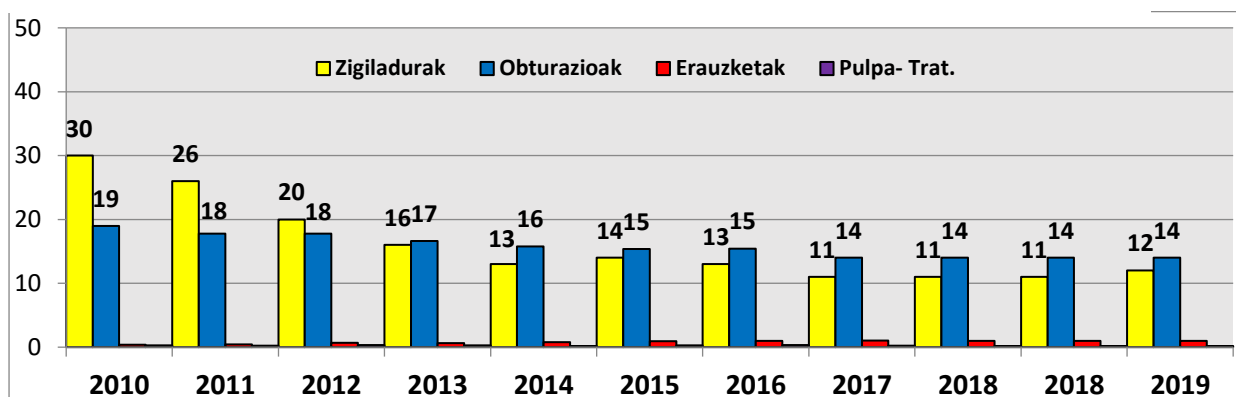
Ixtekoen proportzioa hiru aldiz handiagoa da Osakidetza sare hitzartuan baino, txantxarrak izateko arrisku handiagoa duten hurren proportzio handiagoari ematen baitio arreta. Nolanahi ere, fisura-ixtekoen azken hamarkadako bilakaera aztertuta, argi ikusten da murrizketa deigarria izan dela bi asistentzia-sareetan: orokorki begiratuta, fisura-ixteko prozedurak %61 nabarmen gutxitu egin dira azken hamarkadan (ikus 10. irudia). Jakina bada ere ixtekoen indikazioak gutxitu egiten direla txantxar-prebalentzia gutxitzen bada, gutxitze hori 2018an eskura ditugun datu epidemiologiko berriei alderatu beharra dago; izan ere, datu horien arabera, % 2ko murrizketa txikia izan da txantxar-prebalentzia 12 urteko umeetan eta % 10eko areagotze argia izan da behin-behineko hortzetako txantxar-prebalentzia 7 urteko umeetan, azken hamarkadan.

12. irudia: Osakidetzan emandako asistentzia orokorraren bilakaera. Kuota portzentuala

Ekitaldia >	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Azterketak	8.467	8.041	8.023	8.436	8.271	8.474	8.330	7.959	7.853	7.627
Fisura ixtekoak	5.694	4.101	4.152	4.701	3.270	3.760	2.755	3.431	2.741	2.479
Obturazioak	2.359	1.970	2.398	2.709	2.308	2.423	2.203	2.571	2.653	2.270
Erauzketak	92	107	137	127	117	117	109	121	148	112
Pulpa – Tratam.	70	40	48	93	65	59	84	54	118	112

13. irudia: Hitzartutako sarean emandako asistentzia orokorraren bilakaera. Kuota portzentuala

Ekitaldia >	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Azterketak	98.740	100.760	106.985	110.545	113.424	115.551	119.016	121.331	123.130	123.259
Fisura ixtekoak	29.631	26.358	21.258	17.899	15.269	15.608	14.934	13.829	13.634	14.397
Obturazioak	18.338	17.892	19.004	18.353	17.877	17.787	18.387	17.428	17.567	17.595
Erauzketak	401	434	757	726	878	1.110	1.193	1.246	1.223	1.190
Pulpa – Tratam.	270	252	382	301	234	313	376	312	237	218

Bi sareetan, Osakidetzan eta hitzartuan, ematen den asistentziak oso profil diferenteak ditu. Ixtekoen proportzioa hiru aldiz handiagoa da Osakidetzan hitzartutako sarean baino. Gainera, Osakidetza dentisten artatutako haurrek obturazio eta hortzaren pulpako tratamendu gehiago behar izan dituzte eta hortz-hagin gehiago ateratzen dizkiete. Horrek islatzen duenez, konplexutasun kliniko eta sozial handiagoko beharrak dituzten erabiltzaileek erabiltzen dute sare publikoa.

VII. eta VIII. taulek PADIn emandako asistentziari buruzko informazioa osatzen dute.

VII. taula: PADIn emandako asistentzia osagarriaren bilakaera; 2010-2019.

Ekitaldia >	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Asistentzia osagarria	1.904	1.826	1.635	1.626	1.644	1.636	1.663	1.654	1.572	1.558
Obturazioak	823	682	658	623	623	620	542	623	629	612
Konponketak	1.668	1.666	1.401	1.427	1.415	1.413	1.522	1.440	1.384	1.382
Apiko-formazioak	56	52	41	23	18	17	23	19	28	17
Endodontziak	206	172	154	158	141	144	143	136	129	134
Koroak	38	49	45	41	58	30	29	36	21	22
Erauzketak	28	35	24	31	17	16	18	18	17	24
Espazio mantentzaileak	14	10	8	8	13	3	10	4	4	7

Asist. Osagarriaren kuota

Ekitaldia >	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Asistentzia osagarria	1,87	1,68	1,42	1,37	1,35	1,32	1,31	1,28	1,20	1,19
Obturazioak	1,78	0,63	0,57	0,52	0,51	0,50	0,43	0,48	0,48	0,47
Konponketak	0,77	1,53	1,22	1,20	1,16	1,14	1,20	1,11	1,06	1,06
Apiko-formazioak	1,56	0,05	0,04	0,02	0,01	0,01	0,02	0,01	0,02	0,01
Endodontziak	0,05	0,16	0,13	0,13	0,12	0,12	0,11	0,11	0,10	0,10
Koroak	0,19	0,05	0,04	0,03	0,05	0,02	0,02	0,03	0,02	0,02
Erauzketak	0,04	0,03	0,02	0,03	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,02
Espazio mantentzaileak	0,03	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00	0,01	0,00	0,00	0,01

Artatutako umeak	107.207	108.801	115.008	118.981	121.695	124.025	127.346	129.290	130.983	130.886
-------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

VIII. taulan, zerbitzu-erakunde bakoitzean hurrek 2019an jasotako asistentzia orokorra jasotzen da, bai Osakidetza dentistek emandakoa bai hitzartutakoek emandakoa.

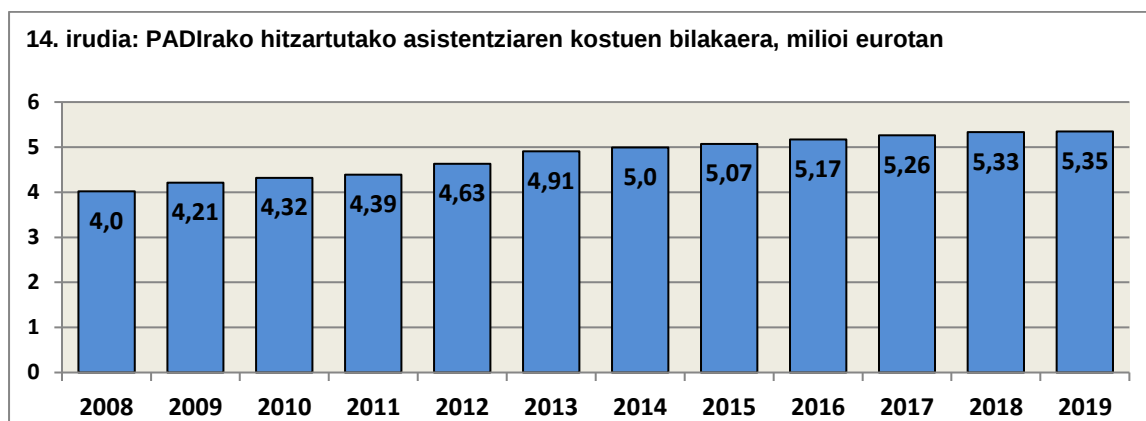
VIII. taula: 2019an emandako asistentzia orokorraren bilakaera, erakunde sanitarioka.

ERAKUNDE SANITARIOA	Azterketa	Zigilua	%	obturazioa	%	Erauzketa	%	Pulpa- Ttrat.	%
ARABA	17.880	1.184	6,62	2.429	13,59	240	1,34	44	0,25
EZKERRALDEA	9.012	834	9,25	1.125	12,48	59	0,65	15	0,17
URIBE	14.784	1.697	11,48	1.202	8,13	84	0,57	8	0,05
DONOSTIALDEA	20.538	1.858	9,05	3.185	15,51	95	0,46	76	0,37
DEBA GOIENA	3.407	490	14,38	653	19,17	20	0,59	8	0,23
DEBA BARRENA	4.698	798	16,99	1.503	31,99	151	3,21	43	0,92
BIDASOA	4.631	631	13,63	812	17,53	33	0,71	23	0,50
GOIERRI - URAOLA G.	6.197	730	11,78	1.799	29,03	56	0,90	10	0,16
BARAKALDO - SESTAO	7.397	1.351	18,26	863	11,67	69	0,93	7	0,09
BARRUALDE	19.874	3.538	17,80	3.042	15,31	208	1,05	33	0,17
BILBAO - BASURTO	17.548	3.054	17,40	2.152	12,26	198	1,13	23	0,13
ARABAKO ERRIOXA	461	21	4,56	174	37,74	48	10,41	4	0,87
TOLOSALDEA	4.459	690	15,47	926	20,77	41	0,92	37	0,83
GUZTIRA E. A. E.	130.886	16.876	12,89	19.865	15,18	1.302	0,99	331	0,25

4. – Fakturazioa

2019ko aurrekontu-ekitaldian, PADIn parte hartzeko **hitzartutako familia-dentistek 5.350.555 euro fakturatu dizkiote Osasun Sailari; 43,41 euro batez beste haur bakoitzeko.**

Kopuru horretatik 5.228.433 euro (% 97,7) sistemaren asistentzia orokorrerako egindako kapitazio bidezko ordainketari dagozkio (horren barruan daude hortz-azterketak, fisura-ixtekoak, behar diren prebentzio-tratamenduak, obturazioak, hortz-haginak ateratzea eta hortz iraunkorren pulpako tratamenduak) eta 122.122 euro (% 2,3), berriz, asistentzia osagarriaren kontzeptuari dagozkio (ebakortzen eta letaginen traumatismoen eta malformazioen ondoriozko beharrezko tratamenduak).

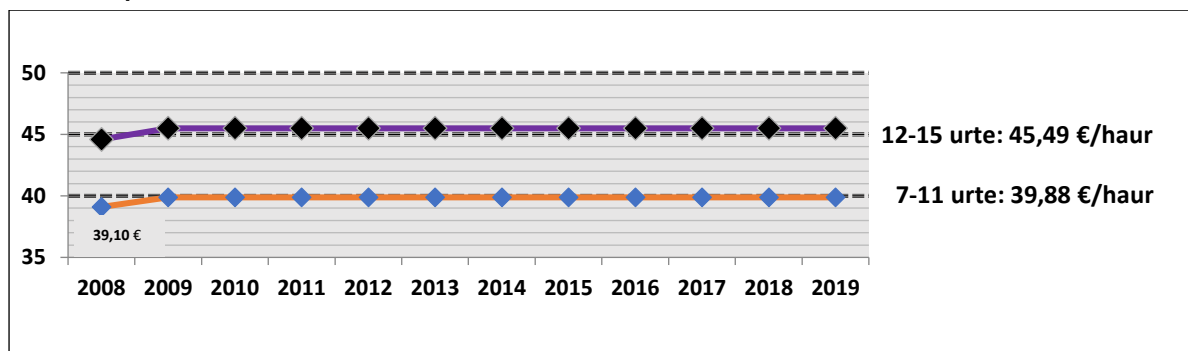

IX Taula: Kapitazio bidezko kostuaren bilakaera azken hamarkadan

Kontu ekitaldia	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Asistentzia orokorra - €	4.167.299	4.242.419	4.496.699	4.762.590	4.845.719	4.935.137	5.043.695	5.133.398	5.211.226	5.228.433
Asistentzia osagarria - €	156.278	149.622	131.542	143.424	149.450	137.855	131.895	125.406	123.304	122.122
HITZARTUA, GUZTIRA - €	4.323.577	4.392.041	4.628.241	4.906.014	4.995.169	5.072.992	5.175.590	5.258.804	5.334.530	5.350.555
Hitzartuan artatutako haurrak	98.740	100.760	106.985	110.545	113.424	115.551	119.016	121.331	123.130	123.259
Kostua haur bakoitzeko - €	43,79	43,59	43,26	44,38	44,04	43,90	43,49	43,61	43,32	43,41
Asistentzia orokorraren kostuaren %-a	96,4%	96,6%	97,2%	97,1%	97,0%	97,3%	97,5%	97,6%	97,7%	97,7%
Asistentzia osagarriaren kostuaren %-a	3,6%	3,4%	2,8%	2,9%	3,0%	2,7%	2,5%	2,4%	2,3%	2,3%

15. irudian, **hitzartutako dentistek** asistentzia orokorragatik jasotzen dituzten ordainsarien 2010tik 2019rako bilakaera jasotzen da (kapitazioa haur eta urteko). 2007ko ekitaldian, ordainketa berezitua hasi zen adin handiagoko kohorteetarako (12 eta 15 urte artean), kontuan hartuta lan-karga handiagoa dakartela haur nagusiagoen patologia aurreratuagoek. 2009az geroztik hona, tarifak ez dira aldatu.

15. irudia: Kapitazioaren ordainsarien bilakaera

Osakidetzan PADiz arduratzen diren **familiako dentistek** 331.911 euro fakturatu dizkiote 2019ko ekitaldian Osasun Sailari, dagozkien zerbitzu-erakundearen Programa Kontratuen bidez; hots, 43,52 euro batez beste artatutako haur bakoitzeko.

Kopuru horretatik 325.864 euro (% 98) sistemaren asistentzia orokorrerako egindako kapitazio bidezko ordainketari dagozkio (horren barruan daude hortz-azterketak, fisura-ixtekoak, behar diren prebentzio-tratamenduak, obturazioak, hortz-haginak ateratzea eta hortz iraunkorren pulpako tratamenduak). Gainerako % 2 euro (6.047 euro) asistentzia osagarriaren kontzeptuari dagozkio (ebakortzen eta letaginen traumatismoen eta malformazioen ondoriozko beharrezko tratamenduak).

X. taula: Asistentzia-sarearen araberako kostuen laburpena

Asistentzia-sarea →	HITZARTUA	OSAKIDETZA	PADI (guztira)
Asistentzia orokorraren kostua	5.228.433,16 €	325.864,38 €	5.554.297,54 €
Asistentzia osagarriaren kostua	122.121,75 €	6.047,09 €	128.168,84 €
Kostua, guztira	5.350.554,91 €	331.911,47 €	5.682.466,38 €
Artatutako haurrak	123.259 haur	7.627 haur	130.886 haur
Euro/haur	43,41 €/haur	43,52 €/haur	43,42 €/haur
Kapitazioaren kostuaren %-a	% 97,72	% 98,18	% 97,74
Asistentzia osagarriaren kostua %-a	% 2,28	% 1,82	% 2,26

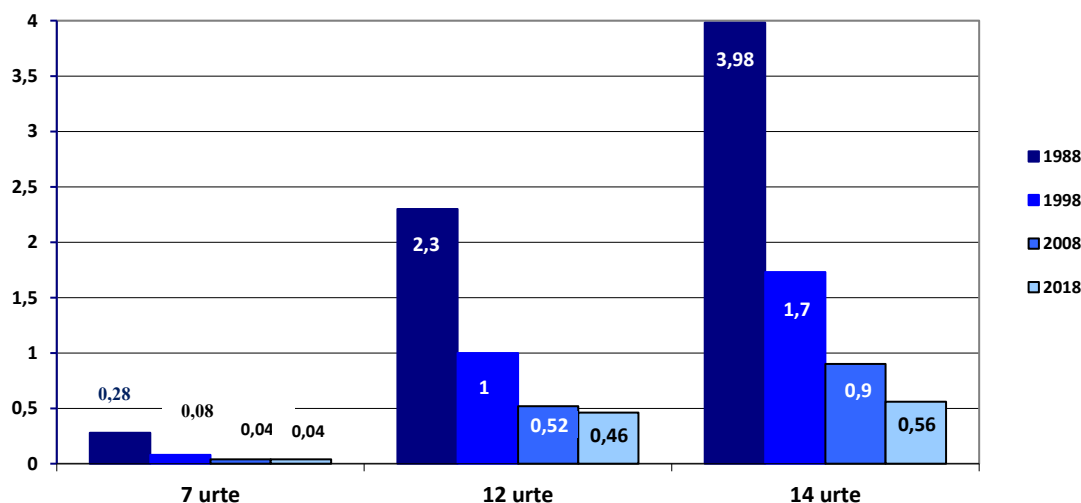
HAURREN HORTZ-OSASUNA. AZTERKETA EPIDEMIOLOGIKOAK 1988, 1998, 2008 / 2018.

1988an ebaluatu zen lehen aldiz EAEko haurren hartz-osasuna; alegia, hiru hamarkada bete dira 2018an. Harrezkero, azterketa epidemiologikoak egin dira hamar urtez behin, Osasunaren Mundu Erakundeak estandarizatutako metodologiaren bidez, eskola-umeen aho-hortzen osasunaren bilakaera monitorizatzeko. Hori horrela, hobekuntza garrantzitsua izan zen lehen hamarkadan (1988-1998), bigarreanean ere jarraitu zuena (1998-2008).

Aurreko azterketan (2008) emaitza ezin hobeak lortu ziren: gaixotasun-adierazle global oso txikiak eta txantxarrik gabeko eskola-umeen ehuneko handiak. Azterketa horretako ondorioetan jasotzen zenez, «ahalegin izugarria egin beharko da eta baliabide ugari erabili beharko dira osasun-adierazleak hobetzea lortzeko». Nolanahi ere, EAEko haurren hartz-osasunaren IV. azterketa epidemiologikoak (2018) agertu duenez, oro har egonkortu egin dira hartz iraunkorren osasun-adierazleak, eta hobekuntza nabarmena izan da –estatistikoki esanguratsua– 14 urtekoen kohortean, ia PADIren estaldura amaitzeko adinean.

16. irudia: Hartz iraunkorretako txantxar adierazleen bilakaera (1988-2018)

CAOD: hartz txantxardunen, falta diren hortzen eta hartz obturatuaren batezbestekoa adin-talde bakoitzean

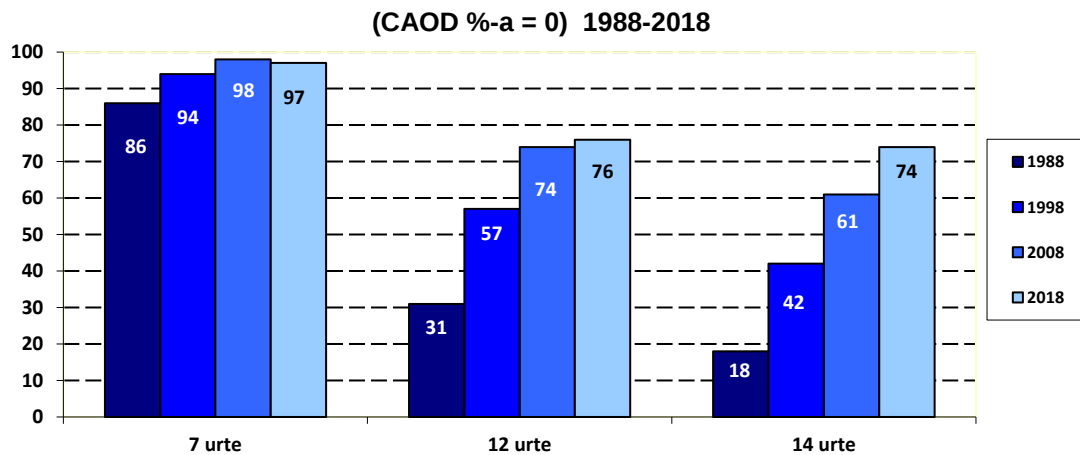

7 urterekin, hartz iraunkorretako txantxarren adierazlea ia erabat hutsala den heinean mantentzen da (CAOD=0,04). 12 urterekin, 0,46 da CAOD adierazlea; beraz, EAE txantxarren maila txikiak dituzten herrialdeetako bat da, Osasunaren Mundu Erakundearen sailkapenaren arabera.

Nolanahi ere, hona hemen datu esanguratsu bat: 14 urterekin, nabarmen hobetu da CAOD adierazlea –estatistikoki esanguratsua da–; izan ere, 0,9 zen 2008an eta 0,56, berriz, 2018an.

Baliook garrantzi epidemiologiko handia dute PADI amaitzeko adinean eta, adierazten dutenez, 100 eskola-umeko 34 txantxar-lesio saihestu dira azken hamarkadan.

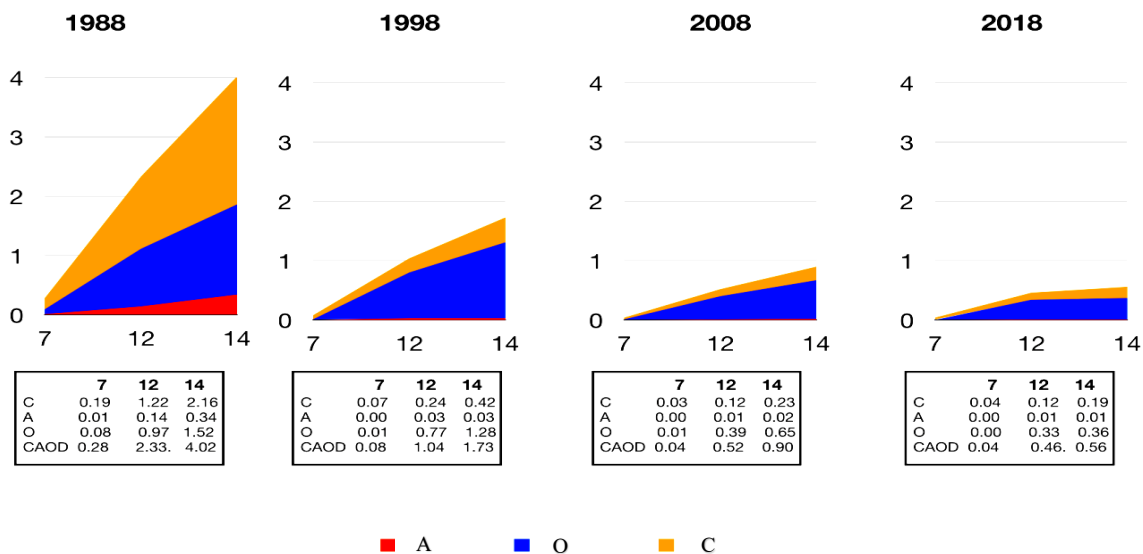
17. irudia: Hortz iraunkorretan txantxarrik ez duten haurren ehunekoaren bilakaera:

CAOD adierazlearentzako bezala, 14 urteko eskola-umeetan izan da nabarmenena txantxar-prebalentzia-ren beherakada. Hala, adin horretan txantxarrik ez duten eskola-umeen ehunekoak % 61etik % 74ra eboluzionatu du.

Hortz iraunkorretan txantxarrik ez duten eskola-umeen prebalentziak agertzen duenez, 2008tik 2018ra doan hamarkadan, 100 eskola-umeko 2 eskola-ume berrik ez zuten txantxarrik izan 12 urterekin, eta 100 eskola-umeko 13 eskola-ume berrik 14 urterekin. Hortz iraunkorretako txantxarren prebalentzia, 7 urterekin, % 2-3ren inguruan egonkortu da.

18. irudia: CAOD adierazlearen osagaiak eta bilakaera

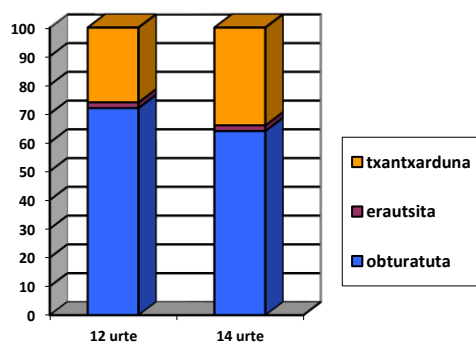

CAOD adierazlearen osagaien bilakaeraren analisiak agertzen duenez, nabarmen gutxiagotu dira txantxar aktiboak 1988-2018 aldian (eremu laranja), eta obturazioen kopuruak ez du gora egin (eremu urdina).

Gaur egun, hortz iraunkorretan, «ateratakoa» osagaia oso txikia da (adierazlearen % 2 da, 12 eta 14 urte artean, eta ia hutsala da 7 urterekin).

Nolanahi ere, 1988an zegoen arazoa oro har arindu bada ere, oraindik ere tratatu ez diren txantxar-lesioen ehuneko handia dago: 10 hortzetik 3 txantxardun 12 urterekin eta 10 hortzetik 3-4 txantxardun 14 urterekin. 19. irudian, lehengoratzutako hortzen proportzioa ikus daiteke:

19. irudia: Lehengoratze-adierazlea (LA) 12 eta 14 urterekin, 2018an

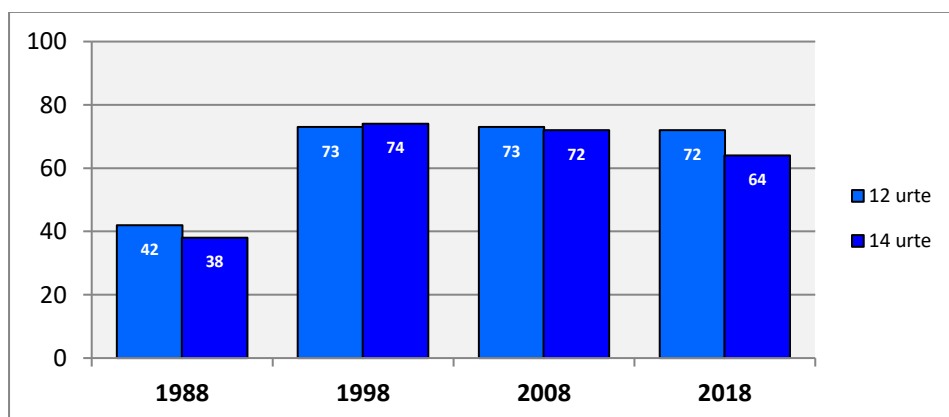
CAOren guztizkotik obturatutako hortzen %-a da LA.

BA 12 urterekin = % 71,73

BA 14 urterekin = % 64,28

7 urterekin, hortz iraunkorretako lesioen ia % 100 tratatu gabe daude.

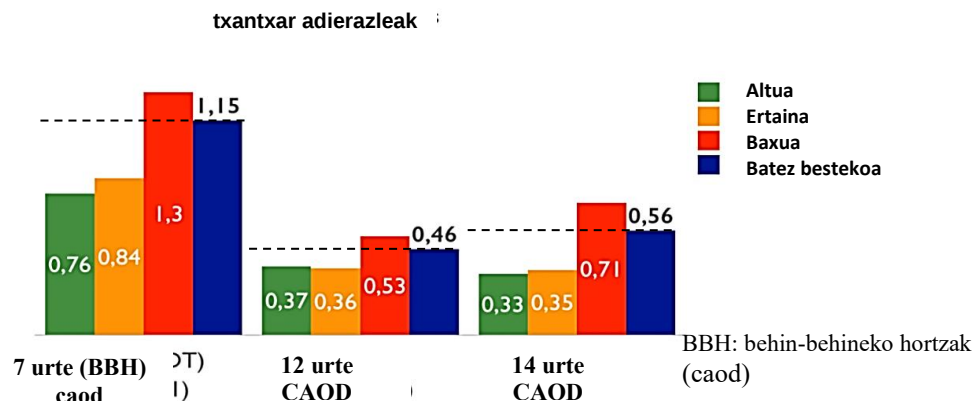
20. irudia: Lehengoratze-adierazlearen (LA) bilakaera 12 eta 14 urterekin

Lehengoratze-adierazleak egonkortu egin dira hamarkada honetan. Gorakada handia izan zen 1988-1998 hamarkadan eta, horren ondoren, egonkortu egin da 1998-2008 aldian. Gaur egun, 12 urtekoen % 72ko lehengoratze-adierazlea aurreko azterketakori ia-ia gainjarri egiten zaio. Nolanahi ere, 14 urtekoen taldean, murrizketa esanguratsua ikusten da: 2008an lesioen % 72 obturatu ziren; gaur egun, berriz, % 64. Datu horrek murrizketa horren arrazoia are gehiago analizatzea eskatzen du, adin nagusiagoko kohorteak urteko PADI azterketara gutxiago joaten direla islatzeaz harago.

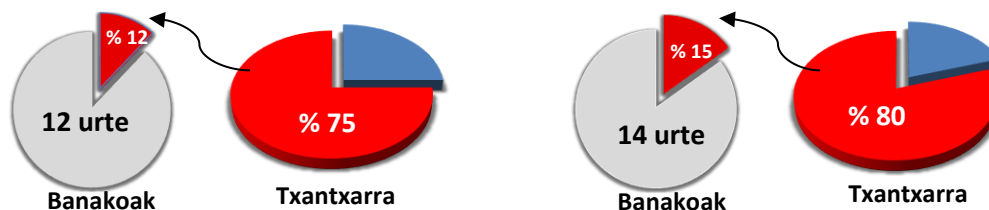
Txantxarren banaketa desberdina, maila sozioekonomikoari dagokionez.

21. irudia: CAOD balioak, eta CAOD maila sozioekonomikoaren arabera

Txantxarren adierazleek nabarmen egiten dute okerrera maila sozial baxuenetan, adin-talde guztietan. Maila sozial aberatsenetako (I-II) eskola-umeek maila pobreenetakoen (IV-V) txantxar kopuru erdia dute.

22. irudia: Lesio metaketa biztanleriaren zati txiki batean (arrisku-biztanleria).

12 eta 14 urtekoen taldeetan, eskola-umeen % 12-15ek dituzte hortz iraunkorretako txantxar guztien % 75-80.

Behin-behineko hortzen osasun-datuak

X. taula: Behin-behineko hortzen osasun-adierazleen bilakaera (1988-2018)

Behin-behineko hortzak	1988	1998	2008	2018
CAOD adierazlea	2,59	0,99	0,75	1,1
Prebalentzia	% 63	% 30	% 24	% 34

7 7 urteko haurren herenak hortz iraunkorren edo esneko hortzen bat kaltetuta dauka.

Behin-behineko hortzetako txantxarren adierazleak okerrera egiten du 7 urterekin, eta prebalentzia handitu egiten da. Zorionez, egoera hori ez da hortz iraunkorretan ematen; hortz iraunkorren egoerak egonkor jarraitzen du, eta txantxarren maila oso txikiekin.

Behin-behineko hortzetako txantxarrak kontrolatu eta tratatzea PADiren eremutik kanpo badago ere, hortz horien osasun-adierazleak okerrera egin izanak arrisku-faktoreek haur txikienetan eragin handiagoa dutela erakusten du.

EGOERAREN ANALISIA.

PADIren 29 urteko ibilbidea eta gero, ebidentzia epidemiologikoak agertzen du gaitasuna duela haurrak txantxar gutxiagorekin hazten laguntzeko. Bestalde, bilakaerari buruzko datuek eta EAEko eskola-umeen hortz-osasunaren IV. azterketa epidemiologikoak (2018) erdietsitako lorpenak eta hobetzeko aukerak analizatzeko aukera ematen dute.

Azken azterketa epidemiologikoko emaitzen arabera, aurreko urteetan hortz-osasunean izandako hobekuntza moteltzen ari da intentsitateari dagokionez. Hori, bada, logikoa da, 2008ko txantxar maila baxuak direla eta. Nolanahi ere, gaur egun berdin jarraitzen dute hortz iraunkorretako txantxar mailek 7 eta 12 urterekin, eta osasun-adierazleak nabarmen hobetu dira 14 urterekin. Pozteko moduko datuak dira eta argi eta garbi erakusten dute PADI bere funtzioa betetzen ari dela erabiltzaileak programa amaitzeko adinera iristen direnean.

Hauek dira PADIren indarguneak: Eusko Jaurlaritzaren osasun-politiken barruan dago, eta hortz-asistentzia publikoa eskaintzen die haurrei; protokoloak osasunera eta prebentziora bideratuta daude; profesionalak aukeratzeko askatasuna ematen du, odontologo talde handi baten barruan (EAEn elkargoren bateko kide direnen erdia baino gehiago); ez dago zerbitzua eskuratzeko oztopo ekonomikorik (ekitatea); hortz iraunkorrak konpontzeko estaldura osoa eskaintzen du; eta kapitazio bidezko ordainketa-sistemak prebentzioa sustatzen du eta gastu-aurreikuspena ahalbidetzen du.

PADIk, osasun-helburu anbiziotsuak lortu nahi dituzten sistema guztiek bezala (PADIren urteko estalduraren % 75 gainditzea eta 12 urteko haurren % 80k baino gehiagok txantxarrik ez izatea 2020an), badu oztoporik eta ahultasunik:

urteroko erabilera maila geldituta dago oraindik ere (hiru haurretik batek ez du PADI ekitaldi bakoitzean erabiltzen). % 75eko urteko estalduraren helburua lortzea zaila dirudi. Paradoxikoki, txantxar kopurua nabarmen murriztu izana familiak dentistarengana joateko beharraz oso jabetuta ez egotearekin lotuta egon daiteke.

Bestalde, ikerketa epidemiologikoak deskribatzen du badela oraindik gradiente sozial bat txantxarren adierazleei dagokienez (ia txantxar kopuru bikoitza maila sozial baxuagoetan).

Aurreko bi eskasia horiei gehitu behar zaie lehengoratzeko-adierazleak behera egin duela 14 urterekin azken hamarkadan. Hein batean, urteko azterketara joaten ez diren talde horretako erabiltzaileen ehunekoak (% 34) justifika dezake hori. Nolanahi ere, ezin da onartu txantxarren herena baino gehiago tratatu gabe egotea.

Kapitazioaren ezaugarriak direla eta, hitzartutako sarea ez da nahiko patologiaren bat duten eta, gainera, dentistarengana erregularitasunez joaten ez diren haurrak tratatzeko.

Egiaztatu denez, fisura-ixteko nabarmen gutxiago aplikatu dira. PADIren gainekeko dekretuaren arabera, hagin iraunkorrak ixtea agintzeko irizpidea da behin-behineko hortzetan aurretik txantxarrak eduki izana. Datu epidemiologikoen arabera, 7 urterekin behin-behineko hortzetako txantxar kopuruak gora egin duenez, odontologoak motibatu egin behar dira, prebentzio-neurri garrantzitsu hori are gehiago aplikatu dezaten.

Azkenik, hona hemen hobetzeko aukerak:

1. Hortz-asistentzia berrantolatzea Osakidetzan, eta arrisku mediko eta soziala duen biztanleriara bideratutako asistentzia odontopediatrikoa indartzea.

PADIren estaldura Osakidetzan jasotzen duten haurren kopuruak behera egin du –30.000 ziren 1990eko hamarkadaren erdian eta 8.000, berriz, azken ekitaldietan—, hitzartutako sarea handitu egin delako. Aurreko txostenetan aipatu bezala, hortz-asistentzia Osakidetzan berrantolatzeak eta prestakuntza eta zuzkidura tekniko egokiek egun ditugun baliabide publikoak efizientzia handiagoz erabiltzea bermatuko dute, eta biztanleria xede duten ekintzak, dagoeneko ezarrita daudenak, osatuko lituzkete arrisku-biztanleriara bideratutako estrategia batekin, txantxar gehiago izateko joera duten haurrak identifikatuz eta fidelizatuz.

2. Lehen Mailako Arretako ekipoak haurren hortz-osasunaren kontrolean inplikatzeko.

Osakidetza historia kliniko partekatua bidez informazio-prozesuak berritu eta hobetzeak adin pediatrikoan prozesu odontologikoak sartzeko aukera ematen du, gainera, bai eta txantxarrak izateko arrisku-faktoreei, horiek kontrolatzeko eta tratatzeko aukerari buruzko formularioak ere. Horrek aukera ematen du hauek sartzeko: dela batik bat prebentiboak diren hortz-historiak, dela hortz-osasuna monitorizatzeko lanak, hain zuzen ere, beste odontologo, mediku, pediatra, laguntzaile eta erizain batzuek parteka ditzaketenak eta partekatu behar dituztenak, bakoitza bere erantzukizun mailatik. Hortz-gaixotasunak adin pediatrikoan saihesteak eragin erabakigarria du osasunean bizitzan guztirako.

3. Hortz-osasuna zaindu eta kontrolatzea eskolaurreko aldiaren edo lehen haurtzarorako.

Datu epidemiologikoen arabera, nabarmen areagotu dira behin-behineko hortzetako txantxarrak 7 urtekoen kohortean. Adin txikietan batik bat prebentziozkoak diren ekintzak sartzeko behin-behineko hortzetako txantxarren kopurua murrizteko aukera emango du, bai eta hortz iraunkorrak ateratzeko adinetan ere jarrai dezaketen arrisku-faktoreak kontrolatzeko ere. Eskolaurreko aldiaren prebentzio-jarduketek PADI barruko hortz-osasuneko estrategia modu eraginkorrean osa dezakete, eta emaitzak hobetzen lagundu.

4. Hitzartutako odontologoak prozedura prebentibo, diagnostiko eta terapeutikoetan trebatzea eta eguneratzea.

Programaren hasieran, prestakuntza-saioak antolatu ziren hitzartutako dentistekin, eta horrek asko erraztu zuen PADIren prebentzio-protokoloak ezartzea eta asko aplikatzea. Dentistak gaitzeko prozedura arautzen duen maiatzaren 3ko Aginduari jarraikiz, betekizuna da Hortzak Zaintzeko Zerbitzu Komunitarioak zehazten dituen eguneratze-ikastaroetara joatea. Hogei urte baino gehiago igarota, kontzeptuak eta jarduteko protokoloak eguneratzeko eta fakultatiboak (batik bat orain dela gutxi hasi direnak) ebidentzia zientifikoak ziurtatutako prozedurak sistematikoki aplikatzera animatzeko garaia da.

ONDORIOAK.

1.- 2019 ekitalditan garatu da Haurren Hortzak Zaintzeko Programa 30 ekitalditan, eta EAEko haurren % 94k atera diote etekina programari 15 urte betetzean.

2.- 130.886 haur artatu zituzten 2019an. Beste 61.042 haurrek ez zuten erabili (EAEn bizi diren 7 eta 15 urte arteko 191.928 neska-mutiletatik, 3tik 1ek).

3.- 2019ko estaldura-ehunekoa % 68,20koa izan zen;aurreko bi ekitaldien oso parekoa.

4.- Prestaziorako eskubidea duten 100 haurretik 4 Osakidetzako dentista publikoek artatu zituzten, eta 64 hitzartutako dentistek. Aldiz, 32 ez ziren urteko azterketara joan.

5.- Artatutako haurren % 94 hitzartutako dentistek artatu dituzte. Osasun Sailak 5.350.555 euroko partida bat bideratu zuen horretarako (43,41 euro/haur).

6.- Osakidetzaren kontsultetan zuzenean artatutako haurren kopurua murriztu egin da: 30.000 izan ziren 1990eko hamarkadaren erdian eta 8.000petik, berriz, azken ekitaldietan.

7.- Haurren Hortzak Zaintzeko Programako fakultatibo-taldeko dentistek emandako asistentziak behar diren prebentzio-jarduerak eta tratamendu konpontzaileak barne hartzen ditu. Osakidetzako kontsultetako asistentziaren profilak erakusten du interbentzio prebentibo zein konpontzaile gehiago behar dituztenek erabiltzen dutela asistentzia.

8.- Eusko Jaurlaritzak bultzatutako hortz-politikari esker, haurren hortz-osasunaren adierazleak oneneta-koak dira gure inguruko herrialdeen artean, eta nabarmen hobetu da azken hamarkadan 14 urterekin txantxarrik ez duten haurren proportzioa (% 74 ziren 2018an, eta % 61 2008an). Izan ere, Haurren Hortzak Zaintzeko Programako familiako dentistek ematen duten asistentziak asko lagundu du horretan.

9.- 2019an, 1.018 dentistak osatzen dituzte Haurren Hortzak Zaintzeko Programako asistentzia-baliabi-deak. Dentistok 102 udalerritan (EAEko guztien % 41) dauden 872 hortz-klinikatakoak (25 Osakidetzare-nak) dira.

10.- Haurren hortzak zaintzeari buruzko apirilaren 24ko 118/1990 Dekretuak garatutako sistema eraginko-rra eta efizientea izan da 29 urte hauetan zehar. Eusko Jaurlaritzaren 2013-2020 aldirako Osasun Planean ezarritako ekintzak eta helburuak sustatuta, Haurren Hortzak Zaintzeko Programak txantxarra desagerra-razteko lanean jarraituko du, EAEko haurren gaixotasuna izan ez dadin.

I. ERANSKINA

PADI-REN ERABILERA 2019AN, LURRALDE-HISTORIKOAREN ARABERA

ARABA

KOHOORTEAK	BIZTANLERIA	OSAKIDETZA	HITZARTUAK	GUZTIRA	KUOTA
2004	3.174	57	1.938	1.995	62,85%
2005	3.101	55	1.970	2.025	65,30%
2006	3.202	74	2.074	2.148	67,08%
2007	3.207	76	2.154	2.230	69,54%
2008	3.456	95	2.339	2.434	70,43%
2009	3.409	107	2.268	2.375	69,67%
2010	3.596	126	2.424	2.550	70,91%
2011	3.578	102	2.404	2.506	70,04%
2012	3.433	114	2.234	2.348	68,39%
ARABA	30.156	806	19.805	20.611	68,35%

GIPUZKOA

KOHOORTEAK	BIZTANLERIA	OSAKIDETZA	HITZARTUAK	GUZTIRA	KUOTA
2004	7.316	625	3.743	4.368	59,70%
2005	7.270	632	3.887	4.519	62,16%
2006	7.461	663	4.021	4.684	62,78%
2007	7.483	688	4.259	4.947	66,11%
2008	7.539	735	4.363	5.098	67,62%
2009	7.429	696	4.292	4.988	67,14%
2010	7.533	653	4.243	4.896	64,99%
2011	7.291	603	4.183	4.786	65,64%
2012	7.120	615	3.928	4.543	63,81%
GIPUZKOA	66.442	5.910	36.919	42.829	64,46%

BIZKAIA

KOHOORTEAK	BIZTANLERIA	OSAKIDETZA	HITZARTUAK	GUZTIRA	KUOTA
2004	10.581	82	6.824	6.906	65,27%
2005	10.500	98	7.109	7.207	68,64%
2006	10.420	94	7.371	7.465	71,64%
2007	10.640	106	7.573	7.679	72,17%
2008	11.043	116	7.906	8.022	72,64%
2009	10.564	107	7.556	7.663	72,54%
2010	10.661	96	7.562	7.658	71,83%
2011	10.625	115	7.542	7.657	72,07%
2012	10.296	97	7.092	7.189	69,82%
BIZKAIA	95.330	911	66.535	67.446	70,75%

E.A.E.

KOHOORTEAK	BIZTANLERIA	OSAKIDETZA	HITZARTUAK	GUZTIRA	KUOTA
2004	21.071	764	12.505	13.269	62,97%
2005	20.871	785	12.966	13.751	65,89%
2006	21.083	831	13.466	14.297	67,81%
2007	21.330	870	13.986	14.856	69,65%
2008	22.038	946	14.608	15.554	70,58%
2009	21.402	910	14.116	15.026	70,21%
2010	21.790	875	14.229	15.104	69,32%
2011	21.494	820	14.129	14.949	69,55%
2012	20.849	826	13.254	14.080	67,53%
E.A.E.	191.828	7.627	123.259	130.886	68,20%

II. ERANSKINA

PADI-REN ERABILERA 2019AN, UDALERRIAREN ARABERA (Araba)

L.H.	UDALERRIA	BIZTANLERIA	OSAKIDETZA	HITZARTUA	PADI	KUOTA
ARABA	AGURAIN-SALVATIERRA	577	18	335	353	61,18%
ARABA	AMURRIO	933	1	673	674	72,24%
ARABA	AÑANA	14	0	6	6	42,86%
ARABA	ARAMAIO	156	0	70	70	48,87%
ARABA	ARMIÑÓN	24	1	21	22	91,67%
ARABA	ARRAIA-MAEZTU	71	1	48	49	69,01%
ARABA	ARRATZUA-UBARRUNDIA	90	3	51	54	60,00%
ARABA	ARTZINIEGA	229	1	160	161	70,31%
ARABA	ASPARRENA	146	2	94	96	65,75%
ARABA	AYALA-AIARA	357	0	273	273	76,47%
ARABA	BAÑOS DE EBRO-MAÑUETA	18	0	9	9	50,00%
ARABA	BARRUNDIA	86	0	44	44	51,16%
ARABA	BERANTEVILLA	45	0	24	24	53,33%
ARABA	BERNEDO	38	0	19	19	50,00%
ARABA	CAMPEZO-KANPEZU	90	1	58	59	65,56%
ARABA	DULANTZI-ALEGRÍA	446	3	331	334	74,89%
ARABA	ELBURGO-BURGELU	61	0	39	39	63,93%
ARABA	ELCIEGO	101	3	22	25	24,75%
ARABA	ELVILLAR-BILAR	26	0	3	3	11,54%
ARABA	ERRIBERAGOITIA-RIBERA ALTA	84	1	46	47	55,95%
ARABA	HARANA-VALLE DE ARANA	11	0	6	6	54,55%
ARABA	IRUÑA OKA-IRUÑA DE OCA	467	9	314	323	69,16%
ARABA	IRURAZ-GAUNA	42	0	23	23	54,76%
ARABA	KRIPAN	19	0	1	1	5,26%
ARABA	KUARTANGO	21	0	17	17	80,95%
ARABA	LABASTIDA-BASTIDA	164	6	62	68	41,46%
ARABA	LAGRÁN	8	0	5	5	62,50%
ARABA	LAGUARDIA	122	4	25	29	23,77%
ARABA	LANCIEGO-LANTZIEGO	69	0	17	17	24,64%
ARABA	LANTARÓN	72	1	19	20	27,78%
ARABA	LAPUEBLA DE LABARCA	84	0	19	19	22,62%
ARABA	LAUDIO-LLODIO	1.445	1	1.118	1.119	77,44%
ARABA	LEGUTIO	183	0	121	121	66,12%
ARABA	LEZA	18	0	9	9	50,00%
ARABA	MOREDA DE ÁLAVA-MOREDA ARABA	8	0	2	2	25,00%
ARABA	NAVARIDAS	16	0	0	0	0,00%
ARABA	OKONDO	129	0	88	88	68,22%
ARABA	OYÓN-OION	458	0	171	171	37,34%
ARABA	PEÑACERRADA-URIZAHARRA	11	0	4	4	36,36%
ARABA	RIBERA BAJA-ERRIBERA BEITIA	217	7	73	80	36,87%
ARABA	SAMANIEGO	12	0	6	6	50,00%
ARABA	SAN MILLÁN-DONEMILIAGA	72	0	51	51	70,83%
ARABA	URKABUSTAIZ	162	5	102	107	66,05%
ARABA	VALDEGOVÍA-GAUBEA	63	3	30	33	52,38%
ARABA	VILLABUENA DE ÁLAVA-ESKUERNAGA	18	1	10	11	61,11%
ARABA	VITORIA-GASTEIZ	22.177	731	14.864	15.595	70,32%
ARABA	YÉCORA-IEKORA	23	0	11	11	47,83%
ARABA	ZALDUONDO	16	0	8	8	50,00%
ARABA	ZAMBRANA	35	1	11	12	34,29%
ARABA	ZIGOITIA	170	2	124	126	74,12%
ARABA	ZUIA	252	0	168	168	66,67%
	ARABA - ÁLAVA	30.156	806	19.805	20.611	68,35%

II. ERANSKINA

PADI-REN ERABILERA 2019AN, UDALERRIAREN ARABERA (Gipuzkoa)

L.H.	UDALERRIA	BIZTANLERIA	OSAKIDETZA	HITZARTUA	PADI	KUOTA
GIPUZKOA	ABALTZISKETA	45	10	15	25	55,56%
GIPUZKOA	ADUNA	62	1	44	45	72,58%
GIPUZKOA	AIA	231	3	142	145	62,77%
GIPUZKOA	AIZARNAZABAL	102	0	61	61	59,80%
GIPUZKOA	ALBIZTUR	41	1	35	36	87,80%
GIPUZKOA	ALEGIA	201	32	77	109	54,23%
GIPUZKOA	ALKIZA	57	5	27	32	56,14%
GIPUZKOA	ALTZAGA	30	0	11	11	36,67%
GIPUZKOA	ALTZO	47	4	30	34	72,34%
GIPUZKOA	AMEZKETA	102	3	53	56	54,90%
GIPUZKOA	ANDOAIN	1.518	21	1.013	1.034	68,12%
GIPUZKOA	ANOETA	192	27	120	147	76,56%
GIPUZKOA	ANTZUOLA	273	1	130	131	47,99%
GIPUZKOA	ARAMA	25	0	14	14	56,00%
GIPUZKOA	ARETXABALETA	762	7	492	499	65,49%
GIPUZKOA	ARRASATE-MONDRAGÓN	1.819	60	1.019	1.079	59,32%
GIPUZKOA	ASTEASU	199	11	124	135	67,84%
GIPUZKOA	ASTIGARRAGA	681	4	449	453	66,52%
GIPUZKOA	ATAUN	232	19	95	114	49,14%
GIPUZKOA	AZKOITIA	1.357	50	884	934	68,83%
GIPUZKOA	AZPEITIA	1.565	176	802	978	62,49%
GIPUZKOA	BALIARRAIN	26	3	4	7	26,92%
GIPUZKOA	BEASAIN	1.490	333	482	815	54,70%
GIPUZKOA	BEIZAMA	10	0	6	6	60,00%
GIPUZKOA	BELAUNTZA	19	9	3	12	63,16%
GIPUZKOA	BERASTEGI	111	28	49	77	69,37%
GIPUZKOA	BERGARA	1.321	6	652	658	49,81%
GIPUZKOA	BERROBI	66	8	37	45	68,18%
GIPUZKOA	BIDANIA-GOITZ	59	11	26	37	62,71%
GIPUZKOA	DEBA	501	12	356	368	73,45%
GIPUZKOA	DONOSTIA-SAN SEBASTIÁN	14.226	910	8.336	9.246	64,99%
GIPUZKOA	EIBAR	2.409	564	1.212	1.776	73,72%
GIPUZKOA	ELDUAIN	39	8	19	27	69,23%
GIPUZKOA	ELGETA	107	6	69	75	70,09%
GIPUZKOA	ELGOIBAR	1.197	47	779	826	69,01%
GIPUZKOA	ERRETERIA	3.654	675	1.785	2.460	67,32%
GIPUZKOA	ERREZIL	73	0	31	31	42,47%
GIPUZKOA	ESKORIATZA	422	6	200	206	48,82%
GIPUZKOA	EZKIO-ITSASO	50	1	24	25	50,00%
GIPUZKOA	GABIRIA	47	5	20	25	53,19%
GIPUZKOA	GAINTZA	11	1	6	7	63,64%
GIPUZKOA	GAZTELU	17	0	5	5	29,41%
GIPUZKOA	GETARIA	241	0	171	171	70,95%
GIPUZKOA	HERNANI	1.896	37	1.226	1.263	66,61%
GIPUZKOA	HERNIALDE	29	8	15	23	79,31%
GIPUZKOA	HONDARRIBIA	1.696	175	852	1.027	60,55%
GIPUZKOA	IBARRA	425	74	206	280	65,88%
GIPUZKOA	IDIAZABAL	275	52	114	166	60,36%
GIPUZKOA	IKAZTEGIETA	48	5	25	30	62,50%
GIPUZKOA	IRUN	5.401	955	2.649	3.604	66,73%
GIPUZKOA	IRURA	256	41	150	191	74,61%
GIPUZKOA	ITSASONDO	94	12	49	61	64,89%
GIPUZKOA	LARRAUL	43	0	32	32	74,42%
GIPUZKOA	LASARTE-ORIA	1.669	42	886	928	55,60%
GIPUZKOA	LAZKAO	637	37	342	379	59,50%

II. ERANSKINA

PADI-REN ERABILERA 2019AN; UDALERRIAREN ARABERA (Gipuzkoa-jarr.)

L.H.	UDALERRIA	BIZTANLERIA	OSAKIDETZA	HITZARTUA	PADI	KUOTA
GIPUZKOA	LEABURU	41	5	29	34	82,93%
GIPUZKOA	LEGAZPI	725	10	470	480	66,21%
GIPUZKOA	LEGORRETA	153	9	69	78	50,98%
GIPUZKOA	LEINTZ GATZAGA	23	0	10	10	43,48%
GIPUZKOA	LEZO	558	29	344	373	66,85%
GIPUZKOA	LIZARTZA	62	11	24	35	56,45%
GIPUZKOA	MENDARO	292	18	196	214	73,29%
GIPUZKOA	MUTILOA	36	5	14	19	52,78%
GIPUZKOA	MUTRIKU	531	24	278	302	56,87%
GIPUZKOA	OIARTZUN	1.043	83	678	761	72,96%
GIPUZKOA	OLABERRIA	80	12	36	48	60,00%
GIPUZKOA	OÑATI	1.142	2	677	679	59,46%
GIPUZKOA	ORDIZIA	1.025	66	609	675	65,85%
GIPUZKOA	ORENDAIN	23	0	16	16	69,57%
GIPUZKOA	OREXA	23	1	12	13	56,52%
GIPUZKOA	ORIO	719	13	376	389	54,10%
GIPUZKOA	ORMAIZTEGI	154	33	71	104	67,53%
GIPUZKOA	PASAIA	1.049	82	772	854	60,61%
GIPUZKOA	SEGURA	183	33	55	88	48,09%
GIPUZKOA	SORALUZE-PLACENCIA DE LAS ARMAS	377	58	123	181	48,01%
GIPUZKOA	TOLOSA	1.835	464	784	1.248	68,01%
GIPUZKOA	URNIETA	619	7	440	447	72,21%
GIPUZKOA	URRETXU	742	103	390	493	66,44%
GIPUZKOA	USURBIL	751	9	491	500	66,58%
GIPUZKOA	VILLABONA	583	59	351	410	70,33%
GIPUZKOA	ZALDIBIA	155	16	46	62	40,00%
GIPUZKOA	ZARAUTZ	2.208	88	1.463	1.551	70,24%
GIPUZKOA	ZEGAMA	180	33	60	93	51,67%
GIPUZKOA	ZERAIN	26	0	3	3	11,54%
GIPUZKOA	ZESTOA	424	6	243	249	58,73%
GIPUZKOA	ZIZURKIL	306	27	173	200	65,36%
GIPUZKOA	ZUMAIA	1.061	1	686	687	64,75%
GIPUZKOA	ZUMARRAGA	847	97	475	572	67,53%
	GIPUZKOA	66.442	5.910	36.919	42.829	64,46%

II. ERANSKINA

PADI-REN ERABILERA 2019AN, UDALERRIAREN ARABERA (Bizkaia)

L.H.	UDALERRIA	BIZTANLERIA	OSAKIDETZA	HITZARTUA	PADI	KUOTA
BIZKAIA	ABADIÑO	821	139	464	603	73,45%
BIZKAIA	ABANTO Y CIÉRVANA-ABANTO ZIERBENA	828	1	602	603	72,83%
BIZKAIA	AJANGIZ	39	1	27	28	71,79%
BIZKAIA	ALONSOTEGI	257	0	195	195	75,88%
BIZKAIA	AMOREBIETA-ETXANO	1.819	1	1.327	1.328	73,01%
BIZKAIA	AMOROTO	33	0	22	22	66,67%
BIZKAIA	ARAKALDO	23	0	17	17	73,91%
BIZKAIA	ARANTZAZU	44	0	19	19	43,18%
BIZKAIA	AREATZA	144	0	69	69	60,53%
BIZKAIA	ARRANKUDIAGA	123	2	80	82	66,67%
BIZKAIA	ARRATZU	33	0	28	28	84,85%
BIZKAIA	ARRIETA	47	0	30	30	63,83%
BIZKAIA	ARRIGORRIAGA	1.167	6	908	914	78,32%
BIZKAIA	ARTEA	76	0	59	59	77,63%
BIZKAIA	ARTZENTALES	51	0	29	29	56,86%
BIZKAIA	ATXONDO	117	2	90	92	78,63%
BIZKAIA	AULESTI	51	0	37	37	72,55%
BIZKAIA	BAKIO	263	0	161	161	61,22%
BIZKAIA	BALMASEDA	668	0	422	422	63,17%
BIZKAIA	BARAKALDO	8.138	40	5.917	5.957	73,20%
BIZKAIA	BARRIKA	138	0	112	112	81,16%
BIZKAIA	BASAURI	2.992	64	2.177	2.241	74,90%
BIZKAIA	BEDIA	81	0	56	56	69,14%
BIZKAIA	BERANGO	856	2	619	621	72,55%
BIZKAIA	BERMEO	1.429	0	923	923	64,59%
BIZKAIA	BERRIATUA	128	0	89	89	69,53%
BIZKAIA	BERRIZ	546	22	393	415	76,01%
BIZKAIA	BILBAO	25.610	251	17.102	17.353	67,76%
BIZKAIA	BUSTURIA	130	0	93	93	71,54%
BIZKAIA	DERIO	631	1	464	465	73,69%
BIZKAIA	DIMA	153	0	111	111	72,55%
BIZKAIA	DURANGO	2.757	26	1.976	2.002	72,62%
BIZKAIA	EA	47	0	30	30	63,83%
BIZKAIA	ELANTXOBE	18	0	15	15	83,33%
BIZKAIA	ELORRIO	671	11	523	534	79,58%
BIZKAIA	ERANDIO	2.201	3	1.518	1.521	69,10%
BIZKAIA	EREÑO	18	0	11	11	61,11%
BIZKAIA	ERMUA	1.259	82	878	960	76,25%
BIZKAIA	ERRIGOITI	40	0	31	31	77,50%
BIZKAIA	ETXEBARRI	1.436	2	1.142	1.144	79,67%
BIZKAIA	ETXEBARRIA	61	0	41	41	67,21%
BIZKAIA	FORUA	69	0	51	51	73,91%
BIZKAIA	FRUIZ	74	0	50	50	67,57%
BIZKAIA	GALDAKAO	2.297	1	1.636	1.637	71,27%
BIZKAIA	GALDAMES	63	0	42	42	66,67%
BIZKAIA	GAMIZ-FIKA	101	0	72	72	71,29%
BIZKAIA	GARAI	37	0	24	24	64,86%
BIZKAIA	GATIKA	172	0	129	129	75,00%
BIZKAIA	GAUTEGIZ ARTEAGA	64	0	44	44	68,75%
BIZKAIA	GERNIKA-LUMO	1.573	3	1.193	1.196	76,03%
BIZKAIA	GETXO	6.211	6	4.712	4.718	75,96%
BIZKAIA	GIZABURUAGA	20	0	9	9	45,00%
BIZKAIA	GORDEXOLA	163	0	117	117	71,78%
BIZKAIA	GORLIZ	588	2	398	400	68,03%
BIZKAIA	GÜEÑES	636	0	501	501	78,77%
BIZKAIA	IBARRANGELU	36	0	22	22	61,11%
BIZKAIA	IGORRE	417	0	314	314	75,30%

II. ERANSKINA

PADI-REN ERABILERA 2019AN, UDALERRIAREN ARABERA (Bizkaia-jarr.)

L.H.	UDALERRIA	BIZTANLERIA	OSAKIDETZA	HITZARTUA	PADI	KUOTA
BIZKAIA	ISPASTER	89	0	51	51	57,30%
BIZKAIA	IURRETA	341	2	217	219	64,22%
BIZKAIA	IZURTZA	24	0	16	16	66,67%
BIZKAIA	KARRANTZA HARANA-VALLE DE CARRANZA	166	0	88	88	53,01%
BIZKAIA	KORTEZUBI	50	0	38	38	76,00%
BIZKAIA	LANESTOSA	12	0	2	2	16,67%
BIZKAIA	LARRABETZU	234	0	169	169	72,22%
BIZKAIA	LAUKIZ	133	0	72	72	54,14%
BIZKAIA	LEIOA	2.854	13	2.097	2.110	73,93%
BIZKAIA	LEKEITIO	661	0	412	412	62,33%
BIZKAIA	LEMOA	373	2	228	230	61,66%
BIZKAIA	LEMOIZ	122	0	87	87	71,31%
BIZKAIA	LEZAMA	218	0	173	173	79,36%
BIZKAIA	LOIU	225	1	143	144	64,00%
BIZKAIA	MALLABIA	103	1	70	71	68,93%
BIZKAIA	MAÑARIA	54	3	41	44	81,48%
BIZKAIA	MARKINA-XEMEIN	476	0	296	296	62,18%
BIZKAIA	MARURI-JATABE	90	0	74	74	82,22%
BIZKAIA	MENDATA	41	0	34	34	82,93%
BIZKAIA	MENDEXA	45	0	21	21	46,67%
BIZKAIA	MEÑAKA	80	0	60	60	75,00%
BIZKAIA	MORGA	27	0	16	16	59,26%
BIZKAIA	MUNDAKA	148	0	94	94	63,51%
BIZKAIA	MUNGIA	1.948	0	1.481	1.481	76,03%
BIZKAIA	MUNITIBAR-ARBATZEGI GERRIKAITZ	27	1	16	17	62,96%
BIZKAIA	MURUETA	27	0	20	20	74,07%
BIZKAIA	MUSKIZ	697	0	463	463	66,43%
BIZKAIA	MUXIKA	155	0	103	103	66,45%
BIZKAIA	NABARNIZ	20	0	16	16	80,00%
BIZKAIA	ONDARROA	630	4	300	304	48,25%
BIZKAIA	OROZKO	261	0	194	194	74,33%
BIZKAIA	ORTUELLA	677	14	484	498	73,56%
BIZKAIA	OTXANDIO	142	0	102	102	71,83%
BIZKAIA	PLENTZIA	387	1	273	274	70,80%
BIZKAIA	PORTUGALETE	3.315	21	2.327	2.348	70,83%
BIZKAIA	SANTURTZI	3.738	41	2.392	2.433	65,09%
BIZKAIA	SESTAO	2.060	125	1.315	1.440	69,90%
BIZKAIA	SONDIKA	466	0	331	331	71,03%
BIZKAIA	SOPELA	1.415	1	1.138	1.139	80,49%
BIZKAIA	SOPUERTA	227	0	151	151	66,52%
BIZKAIA	SUKARRIETA	21	0	14	14	66,67%
BIZKAIA	TRUCIOS-TURTZIOZ	23	0	4	4	17,39%
BIZKAIA	UBIDE	18	0	13	13	72,22%
BIZKAIA	UGAO-MIRABALLES	336	0	247	247	73,51%
BIZKAIA	URDULIZ	400	0	309	309	77,25%
BIZKAIA	URDUÑA-ORDUÑA	366	0	235	235	64,21%
BIZKAIA	VALLE DE TRÁPAGA-TRAPAGARAN	1.031	4	753	757	73,42%
BIZKAIA	ZALDIBAR	287	0	185	185	66,55%
BIZKAIA	ZALLA	792	1	484	485	61,24%
BIZKAIA	ZAMUDIO	342	0	251	251	73,39%
BIZKAIA	ZARATAMO	143	0	80	80	55,94%
BIZKAIA	ZEANURI	115	0	82	82	71,30%
BIZKAIA	ZEBERIO	95	0	62	62	65,26%
BIZKAIA	ZIERBENA	128	2	67	69	53,91%
BIZKAIA	ZIORTZA-BOLIBAR	40	0	23	23	57,50%
	BIZKAIA	95.330	911	66.535	67.446	70,75%